

Dk. Ted Hildebrandt, Historia ya OT, Lit., na Theolojia, Hotuba ya 6

© 2020, Dk. Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Ted Hildebrandt anayefundisha Historia ya Agano la Kale, Fasihi na Theolojia. Mhadhara namba sita juu ya nasaba isiyo sawa na mpangilio, mfano wa Mungu, na miti miwili katika bustani ya Edeni.

A. Muhtasari wa Maswali [00:00-3:26]

Kwa wiki hii, nyinyi mnafanyia kazi Kutoka na lazima msome sura 20 au kitu hadi amri kumi. Baada ya hapo sura zake zilizochaguliwa ili usilazimike kusoma jambo zima. Kimsingi, unaruka maelezo mengi ya hema. Kuna nakala mbili za wiki hii, moja ni ya mvulana anayeitwa Bruce Waltke, ambaye ni msomi mkuu juu ya ushahidi wa akiolojia kutoka Palestina chini ya Yoshua. Kwa hivyo nadhani utapata kuvutia. Sasa, hii ni muhimu kwa sababu kuna nakala mbili wiki hii: nakala moja ambayo utawajibika, nyingine nitakuuliza tu ulisoma nakala ya Waltke. Sitakuuliza maelezo kutoka kwa nakala ya Waltke, kuna maelezo mengi hapo. Nitakuuliza tu uisome. Sasa kwenye nakala ya "Bwana harusi wa Damu", hiyo ndiyo ninayotaka uzingatie. Kwa hivyo juu ya hiyo nitakuuliza maswali maalum? Kwa hivyo "Bwana harusi wa Damu," zingatia huyo, mwingine alisoma tu. Kisha kuna mistari kadhaa ya kumbukumbu. Nadhani mistari ya kumbukumbu ni ngumu sana. Ni nini, Zaburi 23? Nadhani inaanza "Bwana ndiye mchungaji wangu," unaweza kuwa umeisikia mara chache. Kwa hivyo nataka ujue "Bwana ndiye mchungaji wangu." Kwa njia, hiyo ni Zaburi muhimu sana na unapaswa kujua hilo. Inakuja kwa manufaa sana. Ni Zaburi nzuri sana kujifunza. Jambo lingine moja juu ya vifaa vya kozi hii sisi ni mara mbili sasa. Baadhi yenu bado hawajalipia vifaa vya kozi hiyo na kwa hivyo ni pesa ishirini sasa. Sitaki kukufukuza. Baada ya Ijumaa, umemaliza kujibu maswali na mitihani. Lazima uigeuze kuwa daraja lako au inaanza kukata, unajua huwezi kuchukua maswali na huwezi kuchukua mitihani. Kwa hivyo unahitaji kuipata wiki hii, sio chaguo.

Sawa, hebu tufungue kwa neno la maombi na kisha tutazama katika kitabu

cha Mwanzo leo na kushuka barabarani.

Baba, tunakushukuru kwa wema wako kwetu na tunakushukuru kwa uzuri unaotujia katika msimu wa joto huko New England. Kwa hali ya hewa ya kuburudisha na tunakushukuru tu kwa hilo. Tunakushukuru kwa neno lako, tunakushukuru kwamba umezungumza, uliandika na sasa unatupa fursa ya kuisoma. Tunaomba kwamba utusaidie tunapojaribu kutafsiri ili tuweze kuielewa vizuri. Tunaomba kwamba iweze kutuongoza kwako kukukuza na kukuheshimu, kukuabudu kwa usahihi zaidi na kumthamini Mwanao uliyetoa kwa niaba yetu. Kwa hivyo tusaide katika uchunguzi wetu katika neno lako leo. Asante kwamba tunaweza kukuita "Baba" hata leo. Katika jina la thamani la Kristo tunaomba, amina.

B. Dunia ina umri gani? Sio mtihani wa orthodoxy [3:27-4:58]

Tunataka kuanza kwa kuuliza swali: Biblia inasema dunia ina umri gani? Tumekuwa tukijadili hili kidogo na jibu la swali: ni wapi katika Biblia inasema dunia ina umri gani? Hakuna mstari popote katika Biblia unaosema dunia ina umri gani. Kwa hivyo lazima ujiulize maswali kadhaa juu ya ni kiasi gani kikubwa utafanya juu ya hii. Tunataka kuanza kwa kusema, ikiwa Biblia haisemi haswa dunia ina umri gani, lazima uwe mwangalifu juu ya kufanya hilo kuwa mtihani wa orthodoxy? Sasa ninachomaanisha kwa "mtihani wa orthodoxy" ni: je, utagawanya makanisa juu ya suala hili la dunia ina umri gani? Sasa, kwa njia, makanisa mengine yamegawanyika juu ya hilo? Je, hilo ni suala lisilo sahihi? Ni suala lisilo sahihi kwa sababu watu tofauti watakuwa na maoni tofauti na ni maoni yao tu kwa sababu Biblia haituambii dunia ina umri gani. Kwa hivyo nataka kusema kwamba umri wa dunia haupaswi kuwa mtihani wa orthodoxy kwani hakuna mstari mmoja wazi katika Biblia ambao unasema dunia ina umri gani. Yote ni dhana. Unaweza kuwa na dhana yako mwenyewe, unaweza kuwa na sababu zako zote unazotaka lakini bado ni dhana. Huna "Bwana asema hivi" juu ya hii. Kwa hivyo unapaswa kurudi nyuma na kutambua: je, dhana zako mwenyewe zinaweza kuwa mbaya? Nasema, dhana zako zinaweza kuwa mbaya.

C. Sayansi na Biblia [4:59-7:56]

Ninatania, kwa kweli, kwa sababu nitakuonyesha vitu katika kipindi kijacho cha darasa ambapo nimebadilisha maoni yangu kwa miaka mingi. Nimebadilisha jinsi nilivyofikiria juu ya mambo. Kwa hivyo kuwa mwangalifu juu ya hilo. Lazima uwe mwangalifu juu ya kusukuma sayansi ndani na kunyakua sayansi kutoka kwa Biblia. Hapa kuna baadhi ya mifano. Nadhani tulitaja baadhi ya haya mara ya mwisho. "Sumu" katika Zaburi 140, mstari wa 3. Zaburi 140 ni nzuri. Ikiwa unapenda wanyama, Zaburi 140 ni zaburi yako. Zaburi 140: 3 inazungumza juu ya sumu ya punda kuwa chini ya ulimi wake. Sasa hiyo ni nyoka, nyoka, na punda. Wakati rattlesnake anakuuma, ni kwa sababu sumu iko chini ya ulimi wake au ni sumu kwenye fangs? Iko kwenye fangs. Kwa hivyo haya ni maelezo ya kishairi, hii inakusudiwa kuchukuliwa kisayansi kwamba asps wote, wana sumu maalum chini ya ndimi zao? Hiyo sio hoja. Kwa hivyo lazima uwe mwangalifu juu ya kusukuma sayansi ndani au nje ya Biblia. Haya ni maelezo ya kishairi, hayakusudiwa kuchukuliwa kama maelezo ya kisayansi. Hapa katika Isaya sura ya 11, mstari wa 12; inazungumza juu ya "pembe nne za dunia." Tena huwezi kusema: wote waliamini katika dunia tambarare kwa hivyo Biblia inafundisha dunia tambarare. Unapata uhakika usiofaa. Inachosema kiko duniani kote, pembe nne za dunia. Kwa njia, hata katika karne ya ishirini na moja, tunazungumza juu ya pembe nne za dunia. Watu walikuja kutoka pembe nne za dunia kwenda New York City kwa 9/11 - kutoka pembe nne za dunia. Tunachochukua ni kaskazini, kusini, mashariki, magharibi. Hatutoi taarifa kwamba dunia ni tambarare. Kwa hivyo lazima uwe mwangalifu na hilo. Ayubu 9: 6 inazungumza juu ya nguzo za dunia. Tena, sio maelezo ya kisayansi, sio maelezo ya sumakuumeme ya jinsi dunia ilivyosawazishwa. Ayubu hajui juu ya sumakuumeme wakati anazungumza. Ni njia tu ya kishairi ya kusema kwamba dunia ni thabiti, "imewekwa juu ya nguzo." Kwa hivyo lazima uwe mwangalifu juu ya kuchukua mashairi haya na kusukuma sayansi ndani ya Biblia au kuchora sayansi kutoka kwa Biblia. Jua limesimama, itabidi tuzungumze juu ya hilo

katika Yoshua 10. Shida huko ni kuelewa inamaanisha nini kwa "kusimama." Neno hapo linaweza kumaanisha "kimya" na kwa hivyo itabidi tuzungumze juu ya hilo na nitashughulikia hilo tutakapofika kwenye kitabu cha Yoshua. Ni kama wiki tatu mbele yangu hapa. Sasa, hoja yangu ni kubwa kwa majors, ndogo kwa watoto. Umri wa dunia ni hatua ndogo; usizingatie hilo na uangalie mtazamo wako. Wakati mtu hakubaliani na wewe, unaweza kushughulikia kutokubaliana? Ni muhimu sana. Je, unawatendeaje watu wakati haukubaliani nao juu ya baadhi ya mambo haya ya kitheolojia?

D. Nasaba sio Kronolojia [7:57-10:00]

Hii ni jambo lingine kubwa: nasaba. Watu wengine wanakujaje tarehe ya dunia ya mapema ina umri wa miaka elfu kumi hadi ishirini. Watu hutumia nasaba na wanachofanya ni kuanza kujumlisha umri wa--mtu huyu aliishi miaka mia tisa, mtu huyu aliishi miaka tisa au sitini na tisa, mtu huyu aliishi... na wanajumlisha nasaba zote. Unaishia kuamua dunia ina umri gani kwa kuongeza nasaba. Je, unaweza kufanya hivyo? Je, nasaba zinakusudiwa kutupa mpangilio? Kronolojia inahusiana na *Chronos* ambayo ni "wakati" kwa Kigiriki. Nasaba ina uhusiano gani na hilo? Baba-mwana, baba-mwana au chochote katika familia hushuka hivyo. Kronolojia na nasaba ni mambo mawili tofauti. Huwezi kuzichanganya na nitakuonyesha jinsi hazifanani. Kwa hivyo nasaba mbili kubwa ambazo watu hujaribu kuanzisha umri wa dunia ni Mwanzo 5 - nasaba ya Adamu; na kisha Mwanzo 11 na nasaba kutoka kwa Nuhu hadi wakati wa Ibrahimu. Kwa hivyo wanajumlisha nambari hizo za umri ambao watu hawa waliishi. Shida na hiyo ni ikiwa utajumlisha nasaba, unaishia na 4004 KK kama tarehe ya kuumbwa kwa ulimwengu. Ukijumlisha nasaba kama Askofu Usher alivyofanya, unakuja na dunia kuundwa mnamo 4004 KK. Kwa nini haiwezi kuwa hivyo? Ikiwa dunia iliumbwa mnamo 4004 KK, unahitaji mafuriko angalau miaka elfu moja baadaye kwa sababu wengi wa watu hawa wanaishi miaka 900 angalau. Sasa ikiwa unatoka 4000 KK, uko chini hadi mafuriko yalitokea lini? 3000 KK au katika safu ya 2000. Kuna shida gani na hiyo? Je, tumeandika rekodi hadi 3000 KK kutoka kwa

Mesopotamia na Wamisri? Kwa hivyo haiwezi kuwa. Kwa njia, kuna mnara labda mkubwa kama nguzo hizo mbili huko Yeriko ambao una umri wa miaka elfu kumi. Ikiwa mnara huo huko Yeriko ni wa 8000 KK, dunia inawezaje kuumbwa mnamo 4000 KK? Unajua ninachosema? Je, Mungu alitengeneza mnara? Samahani, hiyo ilipaswa kuwa mzaha. Mungu hakutengeneza mnara. Wanadamu walitengeneza mnara huo mnamo 8000 KK kwa hivyo lazima uwe mwangalifu sana.

E. Mathayo 1: Nasaba sio sawa na mpangilio, majina yakirukwa [10:01-16:25]

Sasa wacha nikuonyeshe hii. Ikiwa una Biblia zako, ruka kwa Mathayo 1 na nitakuonyesha nasaba ya Yesu Kristo. Je, kuna mashimo katika nasaba ya Yesu Kristo? Ndiyo. Kwa hivyo unaangalia Mathayo 1, mstari wa 8, inasema Sulemani alikuwa mzaa wa Rehoboamu, Rehoboamu alizaa Abiya, Abiya baba wa Asa, na kisha mstari wa nane: Asa mzaa Yehoshafati, Yehoshafati mzaa Yehoram. Kisha inasema Yehoram alikuwa baba ya Uzia katika mstari wa nane. Mathayo 1:8 inasema Yehoram alikuwa baba ya Uzia, je, hiyo ni makosa? Je, Yehoram alikuwa baba ya Uzia? Na jibu ni "Hapana," hakuwa. Yehoram hakuwa baba ya Uzia. Sasa huo ni ukweli, iwe unakubaliana nami au haukubaliani, haileti tofauti yoyote. Huo ni ukweli. Yehoram hakuwa baba ya Uzia, alikuwa babu mkubwa. Kuna majina matatu ambayo yamerukwa kati ya Yehoram na Uzia. Unasema, "unazungumza kweli hapa Hildebrandt, unajuaje hilo?" Kweli, sijui chochote. Ninaenda kwenye Biblia. Ukienda kwa 1 Mambo ya Nyakati 3:11 inatuambia majina ya wafalme watatu waliokuwa kati ya Yehoram na Uzia. Inaorodhesha wafalme watatu ambao wameruka na majina yao ni: Ahazia, Yoashi, na Amazia. Kwa hivyo majina matatu yamerukwa. Sasa kwa nini Mathew aruke majina matatu? Anashuka kwenye orodha ya wafalme wa Israeli, je, Wayahudi wengi wangewajua wafalme wa Israeli? Hatukariri wafalme katika darasa hili lakini Wayahudi wengi wangewajua wafalme wote na wangepua majina hayo matatu yalirukwa. Kwa nini Mathew alifanya hivyo? Acha nikusoma, nikishuka hadi mstari wa 17. Angalia hii: Mathayo 1:17. "Kuna vizazi kumi na vinne kutoka

Ibrahimu hadi Daudi." Tarehe ya Ibrahimu ilikuwa nini takriban?—2000 KK. Daudi ni nini?—1000 KK. "Kuna vizazi kumi na vinne kutoka Ibrahimu hadi Daudi. Kuna vizazi kumi na vinne tangu Daudi hadi uhamishoni kwenda Babeli." Kwa hivyo kutoka kwa Daudi, 1000 KK hadi 586 KK utumwa wa Babeli, kuna vizazi kumi na vinne. Halafu inasema kuna vizazi kumi na vinne kutoka "uhamisho kwenda Babeli kwenda kwa Kristo." Kwa hivyo kuna vizazi kumi na vinne Ibrahimu hadi Daudi, vizazi kumi na vinne Daudi kwa uhamisho wa Babeli, na vizazi kumi na vinne kutoka uhamishoni hadi kwa Yesu. Mathew alifanyaje kuwa kumi na nne, kumi na nne, na kumi na nne? Nadhani nini, alifanya hivyo kwa kuacha majina matatu. Je, nyinyi mnajua kuhusu mambo ya fudge? Nilikuwa katika sayansi na wanaita sababu hizi za fudge. Haikufanya kazi sawa, kwa hivyo tuliacha majina matatu ili kuifanya kumi na nne. Sasa unasema, hakufanya hivyo kweli? Ndio, alifanya hivyo kweli. Tunajua majina matatu ambayo aliruka.

Sasa kwa nini alifanya hivyo? Pendekezo moja, na nadhani ni nzuri, kwa kweli: kwa Kiingereza tunafanya nini? Je, una herufi zinazotunga maneno? Je, nambari 1, 2, 3, 4, 5 ni tofauti na herufi a, b, c? Kwa hivyo tuna mifumo miwili tofauti - nambari na herufi. Unatambua Wayahudi hutumia alfabeti yao kwa nambari zao? Sasa swali: je, hilo ni tatizo? Kwa hivyo "a" ni 1, "b" ni 2, "c" ni 3, "d" ni nini 4, "e" chochote kinachoendelea chini. Herufi zao na nambari zao zinaweza kuleta shida? Wakati mwingine hujui ikiwa unaangalia nambari au ikiwa unaangalia neno. Inafurahisha sana kwamba ikiwa unachukua herufi ya Kiebrania kwa "d" ambayo ni 4, "v" ni 6, na unachukua "d" ni 4 na unaongeza hizo pamoja: una 4 pamoja na 6 pamoja na 4, ni nini? Kumi na nne. DVD hii ni nani? Daudi. Kwa hivyo pendekezo hapa ni kwamba Mathayo anasema: Yesu Kristo ni mtoto wa nani? Mwana wa Daudi, kumi na nne, kumi na nne, kumi na nne, Daudi, Daudi, Daudi. Unaona anachofanya? Anaacha hizo tatu na kuifanya kumi na nne kwa sababu ndivyo hoja yake ilivyokuwa. Ikiwa haukuipata, anasema wazi katika mstari wa kwanza: "kumbukumbu ya nasaba ya Yesu Kristo, mwana wa Daudi." Kisha anajenga nasaba hiyo kuonyesha hilo. Sasa, kwa njia, ni sawa

kuacha majina matatu kama hayo? Neno "baba," pia linamaanisha "babu." Yesu Kristo, mwana wa Daudi, je, neno "mwana" linatumika hapo? Kuna kiasi gani kutoka kwa Daudi hadi Yesu? Yesu alikuwa sifuri sawa? David ni 1000 KK. Kwa hivyo kuna, nini, miaka elfu huko. Yesu hakuwa sifuri kweli. Nilikuwa nikisema hivyo ili kuona ikiwa kuna mtu yeyote aliyetabasamu. Kwa hivyo umepata miaka elfu moja hadi wakati wa Yesu. Kwa hivyo "Yesu Kristo, mwana wa Daudi," alikuwa nini? Alikuwa "mzao" wa Daudi. Baba ya Yesu Kristo hakuwa Daudi moja kwa moja. Baba yake alikuwa Mungu na Roho Mtakatifu. Lakini unajua ninachosema, Daudi alikuwa babu yake kupitia Mariamu. Kwa hivyo hii ndio nadhani inaendelea huko. Kwa hivyo ninachotaribu kusema ni: tunajua kwa hakika kuna mashimo katika nasaba? Ndiyo. Huwezi kutumia nasaba kuanzisha mpangilio wa matukio. Kunaweza kuwa na mashimo. Nani anajua mashimo hayo yanaweza kuwa kwa muda gani? Kwa hivyo hiyo inakuacha na 4004 KK. Hakuna mtu anayekubali hilo leo. Hili ni jambo ambalo Askofu Usher alifanya nyuma. Hakuna mtu anayeshikilia hilo leo kwa sababu, kwa mfano, huko Yeriko tuna mabaki huko Yeriko ambayo yanarudi 8000 KK na kwa hivyo 4004 KK haiwezi kuwa sawa. Tunatambua kwamba katika nasaba inaposema "baba/mwana," kwamba kunaweza kuwa na mapungufu makubwa. Anaweza kuwa babu mkubwa wa hivyo na hivyo. Kwa hivyo kuwa mwangalifu na hilo.

F. Mifumo ya Fasihi katika Mwanzo 1: Utimilifu wa Fiat [16:26-18:54]

Sasa, katika kitabu cha Mwanzo, tunazungumza juu ya sura ya kwanza. Kuna baadhi ya mifumo hapa na ninataka kukuonyesha mifumo miwili. Hizi ni aina ya kupendeza kulingana na mifumo ya Mwanzo 1, siku za uumbaji. Hii inaitwa Muundo wa Utimilifu wa Fiat na hii hapa. Angalia ikiwa unatambua hii. Inatokea tena na tena. Hapa kuna Mwanzo 1 - siku saba za Mwanzo. Je, unakumbuka siku saba za Mwanzo? Daima huanza: "Na Mungu alisema," Kuna **Tangazo**. Kisha kuna **Amri** "na Mungu akasema kuwe na - nini?" Hebu kuwe na mwanga." Siku ya pili, wacha kuwe na nini? Anga juu inayotenganisha maji juu na maji chini. Na kuwe na ardhi kavu inayokuja, mbingu na zitoa jua, mwezi, na

nyota. Kwa hivyo, "wacha kuwepo." Mungu hufanya Amri. "Na Mungu akasema," kuna tangazo na kisha kuna amri—"wacha kuwepo." " Kuwe na mwanga" na kisha nini kitafuata? Kisha kuna **Utamilifu**. Mungu akasema, "na kuwe na nuru ikawa nuru." Mungu alisema kuwe na x, hii inaweza kuwa njia nyingine ya kuiweka. X inaonekana isiyo ya kibinafsi sana, inasikika kama darasa la algebra. Lakini hata hivyo, "kuwe na x na kulikuwa na X." Siku yoyote, kulikuwa na siku sita. Kisha Mungu anatathmini kazi yake mwenyewe. Inavutia. Je, Mungu hutathmini kazi yake mwenyewe? Baada ya kuiunda, je, anaangalia nyuma na kutathmini? Yeye **Inatathmini** ni—"na Mungu akaona kwamba (nuru, jua, mwezi, na nyota) chochote alichokuwa akifanya kazi, Mungu anatathmini kazi yake--"na akaona ya kuwa ni nzuri." Kisha kuna mwisho wa siku. "Na kulikuwa na jioni na kulikuwa na siku ya asubuhi - nini? Siku ya 1, 2, 3, 4, 5, 6, au 7. Siku ya saba, Mungu alipumzika. Mungu akatazama siku ya saba, akaona kila kitu alichokifanya, na kwamba ni nini? Nzuri sana (*tov me'od*) "Ilikuwa nzuri sana." Kwa hivyo mwishowe Mungu anatafakari juu ya jambo lote. Ni nzuri sana. Je, unakumbuka kuona muundo huu tena na tena kwa kila siku? Kwa hivyo hii ni aina ya muundo wa fasihi ambao kila siku huwekwa na inasaidia kuona shirika lake. Inaitwa Fiat na Muundo wa Utamilifu.

G. Mchoro wa Siku Sambamba [18:55-21:58]

Sasa inayofuata ni jinsi ninavyokumbuka siku za Mwanzo. Ikiwa ningekuuliza ni nini kilikuwa siku ya 5, ungejua kama hiyo ni nini siku ya 5? Je, ungejua nini kilifanyika siku ya 4? Hivi ndivyo ninavyokumbuka: Ni nini kiliundwa siku ya kwanza? "Sawa," alisema, "kuwe na nuru" siku ya kwanza. Sasa mwanadamu aliumbwa siku gani? Sita. Ikiwa unajua siku ya kwanza na ya sita basi unapata siku zingine zote. Katika muundo wa pili nitakuonyesha jinsi ya kufanya hivyo. Zaburi sura ya 33, mstari wa 6 inasema: "Kwa neno la Bwana, walimwengu waliumbwa" na kwa hivyo inazungumza juu ya nguvu ya neno la Mungu. Ni neno linalozungumzwa, linaloita mambo. Zaburi 33: 6 na 9 zinaelezea uumbaji kwa neno la kinywa chake. Kwa hivyo Mungu aliumba kuzungumza na

hii ni aina ya jambo la kupendeza na muundo wa Utimilifu wa Fiat. Sasa, hapa kuna Mpango wa Siku Sambamba. Sasa hii ni nadhifu sana na usipigwe mbali. Hii ni rahisi sana. Siku ya 1 "Mungu alisema na kuwe na nuru, kulikuwa na nuru." Siku sambamba, siku ya nne, anafanya nini? Wabebaji wa mwanga. Ni mfano gani wa wabebaji wa nuru? Jua, mwezi na nyota. Kwa hivyo siku ya 1 anatengeneza nuru, siku ya 4 anafanya wabebaji wa nuru.

Siku ya 2 hutenganisha maji hapo juu na maji yaliyo chini. Sasa ni maji gani hapa chini? Bahari. Ni maji gani hapo juu? Mawingu. Kwa hivyo hutenganisha maji juu na maji chini. Siku ya 5 anatengeneza samaki na ndege. Samaki waliishi wapi? Maji hapa chini. Ndege waliishi wapi? Maji hapo juu. Kwa hivyo ulipata ndege na samaki wanaoendelea kwenye maji juu na maji chini.

Siku ya 3 anatengeneza nchi kavu na siku ya 6 anawafanya wenyeji wa nchi kavu. Baadhi ya wenyeji wa nchi kavu ni akina nani? Sisi, watu. Kwa hivyo anafanya watu na wanyama wa nchi kavu. Anatengeneza wadudu wa ardhini siku ya sita. Kwa hivyo, kwa njia, ikiwa unajua wanadamu na wadudu wa ardhini hufanywa siku ya 6 na siku ya 1 ni nuru. Je, unajua siku ya 4 ni nini? Ndio, ni wabebaji wa nuru. Ikiwa unajua siku ya 6 anaifanya ardhi kuwa wadudu, unajua siku ya 3 ni nini, nchi kavu. Na kisha katikati unayo nini? Maji juu na maji chini, samaki, na ndege. Unaona jinsi yote hayo yanavyofanya kazi? Natumai sioti tu hapa kwa sababu hii inafanya iwe rahisi sana. Ikiwa unajua siku ya kwanza na ya mwisho, basi unaweza kuunda upya iliyobaki. Kwa njia, niliruka siku gani? Siku ya Sabato, Mungu alipumzika. Swali, je, Mungu alipumzika kwa sababu alikuwa amechoka? La. Alipumzika na kwa hivyo Shabbat imewekwa sio tu kwa sababu alikuwa amechoka kibinafsi lakini Mungu anatafakari juu ya mambo.

H. Kuunda na kujaza [21:59-23:14]

Sasa jambo lingine moja ninalohitaji kusema juu ya chati hii: katika Mwanzo, nyinyi mnakumbuka Mwanzo 1: 2? "Na dunia ilikuwa giza," na nisemeje vipi, yote yalikuwa yasiyo na umbo na tupu. Unakumbuka dunia haikuwa na umbo na tupu na giza lilikuwa *Tohu Vavohu*. Ulimwengu ulikuwa

"usio na umbo na tupu," unaona siku hizi zinafanya nini? Siku ya 1, 2 na 3 - hizi ni siku za kuunda. Kwa maneno mengine, dunia haikuwa na umbo na tupu na Mungu anafanya nini? Anachukua sura isiyo na umbo na anaunda kile ambacho hakikuwa na umbo. Kisha anafanya nini? Anajaza kile kilichokuwa tupu. Kwa hivyo siku hizi tatu za kwanza ni siku za kuunda na siku tatu za pili ni siku za kujaza. Kwa hivyo kile ambacho hakikuwa na umbo huchukua sura, huchukua fomu; na kile kilichokuwa tupu kinajazwa. Kwa njia, hata na wanadamu, anawaambia wanadamu tunapaswa "kuzaa na kuongezeka." Tunapaswa kufanya nini kwa dunia? Jaza dunia. Kwa hivyo unapata uundaji huu na kujaza akaunti ya uumbaji. Sijui lakini hii inanisaia tu kuweka jambo zima pamoja. Ikiwa najua siku ya kwanza na siku ya sita nina iliyobaki. Kwa hivyo huu ndio muundo wa siku sambamba wa siku sita za uumbaji.

I. Picha ya Mungu ndani ya mwanadamu [23:15-31:57]

Sasa, hebu turuke juu na ninachotaka kufanya baadaye ni kuzungumza juu ya sura ya Mungu ndani ya mwanadamu. Kwa hivyo tunataka kuanza na maswali ya aina hii juu ya sura ya Mungu ndani ya mwanadamu. Inamaanisha nini kuwa mwanadamu? Je, hili ni swali kubwa leo? Je, nyinyi watu katika maisha yenu mtakabiliwa na wakati huu mkubwa? Acha nieleze tu jinsi itakavyotokea kwamba hili litakuwa swali kuu kwako. Kwanza kabisa, je, mwanadamu ni sehemu moja au mbili au sehemu tatu? Je, ni mwanadamu, mwili, roho, na roho? Au ni mwili tu, roho/roho? Au watu wengine wanasema tu wewe ni mwili. Wewe ni ubongo wako tu, ndivyo hivyo. Ulichoko ni mwili wako wa kimwili. Kwa hivyo mwanadamu ni nini? Je, tumeundwaje? Je, wanadamu ni tofauti gani na wanyama? Tuna watu wengine leo ambao wanasema: kuokoa wanyama, kuua watu wote. Ndio, kwa wengine, wanyama wanaonekana kuwa muhimu zaidi kuliko watu. Tuna vikundi, mimi hupata kick kutoka kwa PETA kila wakati. Mimi huwaambia watu kila wakati mimi ni mtu wa PETA; Mimi ni mtu anayekula wanyama wa kitamu. Hiyo haiendi vizuri sana kwa baadhi yenu lakini hata hivyo. Je, cloning inaingiaje? Je, wanaweza kuchukua sasa baadhi ya seli zako na kukujenga mwingine wewe?

Unakumbuka walifanya hivyo na kondoo? Dolly. Nini kitatokea ikiwa watafanya hivyo na mtu? Huyu ni kweli wewe au ni mtu tofauti ikiwa umeundwa.

Inamaanisha nini kuwa mwanadamu wakati huo na inamaanisha nini kuwa wewe?

Cyborgs - je, wanadamu wanapata sehemu zaidi kutoka maeneo mengine?

Kwa maneno mengine, ghafla ni nini, Peter Stine anapata figo iliyotolewa. Je, watu hutoa figo kwa mtu mwingine? Sasa unatembea na una figo kutoka kwa mtu mwingine. Je, ni wewe au wao? Una nini? Mioyo inapandikizwa sasa kati ya watu.

Ini, unamfikiria Steve Jobs, niliambiwa na sijui ikiwa ni kweli kwamba ana saratani ya kongosho. Hii ni kweli, ni juu ya aina ya kitu. Saratani ya kongosho ni mbaya. Lakini je, Jobs alipata ini, kuna mtu yeyote anayejua? Nadhani alipata ini sivyo? Na ini lilipandikizwa. Hiyo ni nzuri sana kwamba walipandikiza ini. Kwa maana moja, wanapandikiza moyo wa mtu mwingine ndani yako, ni wewe kweli? Mke wangu anakabiliwa na shida hii, ninamwita mwanamke wangu wa bionic.

Alikuwa amewekwa goti tu kwa hivyo yeye ni mwanamke wa titani sasa. Ana goti hili la titani. Kwa hivyo lazima ukae mbali wakati anataka kukupiga teke.

Alivunjika kifundo cha mguu wake kwa hivyo ana sahani kwenye mguu wake na skrubu chache. Kwa hivyo yeye huwa na skrubu chache hupoteza hapo. Ninaenda uwanja wa ndege na mke wangu na kutembea kupitia skana na nini kinatokea?

Ondoa chuma chako chote. Sasa hatuendi tena uwanja wa ndege kwa sababu ya jinsi unavyopapaswa unapoingia huko. Kwa njia, nasema hivyo na nyinyi mnacheke, sio jambo la kucheka. Mwanangu ana mke wa miaka 25, mwenye umri wa miaka 25. Kila wakati wanapoenda kwenye uwanja wa ndege, nambari yake hupigiwa kila wakati. Je, hiyo inakupa kidokezo? Je, hiyo inakukasirisha?

Mwanangu aliishia kuendesha gari kwenda kwenye harusi ya dada yake masaa 22 ili mkewe asilazimike kuchunguzwa kwenye uwanja wa ndege. Sijui.

Ninachosema ni baadhi ya mambo ambayo TSA inafanya sasa yananisumbua sana. Wanafanya hivyo kwa jina la usalama lakini ni mambo mengi mabaya.

Acha nizungumze juu ya mashine za kiroho. Kwa hivyo ninachosema ni kwamba, inawezekana kwa sehemu za mwili za watu kubadilishwa? Sehemu

tofauti za miguu na sehemu za mkono na vitu kama hivyo. Kwa njia, hiyo ni nzuri? Ndiyo, ni nzuri kwa baadhi ya watu. Namaanisha, baadhi ya wavulana wamepigwa miguu yao na wanawekwa tena. Vipi kuhusu mashine za kiroho? Je, unajua chochote kuhusu Sheria ya Moore? Sheria ya Moore kimsingi inasema hivi: kwamba kompyuta huongezeka maradufu katika akili kila baada ya miezi 18 hadi 24. Ni karibu kila baada ya miaka 2 kompyuta huongezeka mara mbili katika akili. Nataka ufikirie juu ya hilo. Sasa nilipokuwa shule ya upili baada tu ya Vita vya wenyewe kwa wenyewe, walikuwa na kompyuta na kompyuta yetu ya kwanza ya shule ilikuwa kubwa hivi kwa hii kubwa. Ilikuwa kubwa na ilikuwa na vitengo viwili vya kumbukumbu. Kwa hivyo ulifanya $A^2 + B^2 = C^2$, unaweza kufanya A^2 , unaweza kufanya B^2 lakini haukuwa na nafasi ya tatu ya kuweka C^2 . Kulikuwa na vitengo viwili vya kumbukumbu na kompyuta ya shimo iligharimu dola 5000. Sasa nini kimetokea? Katika miezi 18 hadi 24 ilitoka 2 hadi nini? 4. Kisha nyingine ilitoka 4 hadi nini? 8. Kisha kutoka 8 hadi 16, 16 hadi 32, 32 hadi 64, na kisha ghafla huanza kupanda. Kwa hivyo ni nini hufanyika baada ya muda? Sasa inakwenda kwa megabyte moja, inakwenda kwa megabytes 2, inakwenda kwa megabytes 4, 16, na sasa ghafla tunafanya nini? Gigabaiti na huenda kutoka gigabaiti 1 hadi gigabaiti 2, hadi gigabaiti 4, 4 hadi 8, hadi 16, hadi 32. Na sasa tunapata terabytes. Terabyte moja huenda kwa terabytes 2, terabytes 4, na kila baada ya miezi 18 inaongezeka maradufu katika akili. Swali, kompyuta inaweza kucheza mwanadamu kwenye chess? Je, kompyuta inaweza kushinda? Ndio, ili waweze kupanga kompyuta kushinda kwenye chess. Kompyuta inaendelea kuwa nadhifu na nadhifu; Je, inazidi kuwa nadhifu haraka zaidi kuliko nyinyi mnavyokuwa nadhifu? Ndiyo. Kwa hivyo kile Ray Kurzweil huko MIT anasema ni kwamba vitu hivi hapa ni kaboni. Hii ni kaboni na vitu hivi hapa vinafanya kazi vizuri tu. Kompyuta zinaendelea kuongezeka maradufu katika akili na anachopendekeza ni kwamba ifikapo 2025 kompyuta zitakuwa nadhifu kuliko nyinyi. Nitakuwa nimekufa lakini itakuwa nadhifu kuliko nyinyi. Sababu? Akili ya kompyuta huongezeka maradufu kila wakati. Anachosema ni kwamba kaboni ni

historia. Anachosema ni kwamba siku zijazo ni silicon. Kitakachotokea ni kwamba kompyuta zitapita nasi kwa ujasusi ifikapo 2020 au 2025. Nyinyi mtakuwa hai, ni nini? Miaka 10 hadi 15 kutoka sasa wakati aina hii ya mambo itatokea. Je, tayari una roboti ambazo unaweza kuzungumza nazo na kuwaambia kufanya shughuli? Sasa ni wajinga sana kwa wakati huu? Ndio, na ndivyo anavyosema, ni juu ya akili ya mbu. Lakini kuna faida gani kwao? Kila baada ya miaka miwili huongezeka maradufu. Unaona inaenda wapi? Hatimaye, tutakuwa na kompyuta labda kama roboti ambazo zinaweza kuzungumza nawe katika mazungumzo ya wazi? Kweli watakuwa nadhifu kuliko wewe? Hapa ndipo tunapoenda. Kwa hivyo basi inamaanisha nini kuwa mwanadamu wakati una mashine ambayo ni nadhifu kuliko mwanadamu? Inamaanisha nini kuwa mwanadamu? Kwa hivyo tunaangalia mazingira ya kiteknolojia na tunasema, "Wow, kuna mambo makubwa sana yanayotokea. Sasa Maandiko yanasema nini juu ya hili. Huu ndio mstari ambao ni muhimu kwa kuelewa maana ya kuwa mwanadamu. Mungu anapowaumba wanadamu katika Mwanzo sura ya kwanza, hivi ndivyo anavyosema. Huu ni mstari mkubwa ambao ni muhimu sana na wenye maana. Mungu anasema, "Tuche," anasema "niruhusi" nifanye mwanadamu? La. Anasema, "na tumfanye mwanadamu kwa mfano wetu na kwa mfano wetu. Na waache" wafanye nini? "Sheria." Kwa hivyo mwanadamu ameumbwa kutawala? "Watawale samaki wa baharini, na ndege wa angani, na mifugo, na dunia yote, na viumbe vyote vinavyozunguka ardhini. Kwa hivyo Mungu alimuumba mwanadamu kwa mfano wake mwenyewe. Kwa mfano wa Mungu alimuumba, mwanamume na mwanamke aliwaumba." Mwanadamu ameumbwa kwa mfano wa Mungu. Je, wanyama wameumbwa kwa mfano wa Mungu? Hapana, mwanadamu peke yake ameumbwa kwa mfano wa Mungu.

J. Vipengele 4 vya Picha ya Mungu katika wanadamu [31:58-41:45]

Swali basi: picha ya Mungu inamaanisha nini? Ni nini? Kwa hivyo nataka kupitia vipengele vinne vya picha hii ya Mungu. Vipengele hivi vinachanganya na havitofautiani, vinaingiliana. Lakini vipengele vinne tu vya sura ya Mungu.

Wacha nipitie hizo nne kwanza, kisha tutazishughulikia kwa undani. Kwanza, wanadamu wana **sifa za kiroho na kimaadili**. Wanadamu wana sifa za kiroho na maadili. Kulikuwa na dubu wa grizzly huko Hifadhi ya Yellowstone kabla tu ya kufika huko. Dubu wa grizzly hula mwanadamu, anaua mwanadamu. Je, dubu huyo wa grizzly ni mbaya? Dubu wa grizzly hula lax, je, dubu wa grizzly ni mbaya? Je, dubu wa grizzly hula vitu? Je, ndivyo wanavyofanya? Je, ni maadili au uasherati? Ndivyo dubu wa grizzly hufanya. Hilo ni jibu zuri, ni maadili. Sio maadili. Kwa maneno mengine, haifanyi kazi katika kitengo hicho. Dubu wa grizzly, huwezi kutoa dubu wa grizzly hotuba na kumweka gereza na kusema utaenda jela kwa miaka mitano kwa kula mtu huyu. Sina maana ya kufanya mwanga juu yake. Ni wazi kwamba mtu huyo aliuawa na mkewe aliokolewa na ni mbaya sana. Lakini swali: unashughulika na mnyama? Mnyama hana hisia ya mema na mabaya. Ni kama alivyosema, ni maadili. Sasa ikiwa mwanadamu anakula mtu. Je, hilo ni tatizo? Je, atanipiga na hii "ilikuwa kitendo kisicho na maadili"? Sasa tunaweza kusema ni uasherati. Je, tunakula watu? Ikiwa unakula watu je, hilo ni tatizo? Hilo ni tatizo. Sasa kwa njia, kuna tofauti hata katika maadili, kuna tofauti ikiwa mtu anakula mtu mwingine tunasema hiyo ni shida.

Je, kuna viwango tofauti vya maadili? Mwanangu, kwa mfano, alipokuwa mdogo, mwanangu alitakiwa kuwa chini kwenye funzo la Biblia na Child of Evangelism Fellowship. Walikuwa wakifanya funzo la Biblia la ujirani. Ninarudi nyumbani, mwanangu anaendesha baiskeli yake kuzunguka ujirani na nilikuja kwa njia tofauti. Kwa hivyo hakujua nilitoka wapi. Anarudi nyumbani na ninasema, "Hei, Uinjilisti wa Watoto ulikuwaje?" Anasema, "Ah, ndio, ilikuwa baba mzuri." Ninasema, "Oh kweli? Walisimulia hadithi ya aina gani?" Na unamwona akitoa macho yake kama hii. "Ilikuwa Nuhu na Gharika, Nuhu na Gharika." Kwa hivyo anaanza kuniambia juu ya Nuhu na Gharika. Anatunga hadithi hii. Je, mwanangu alinidanganya? Kimsingi, watoto wangu wote wamenidanganya? Kusema kweli kwako, ndio. Kwa hivyo ninamshika mwanangu akinidanganya. Je, hiyo ni kwa kiwango sawa na ulaji wa watu? Unaweza kusema, ni tofauti kidogo. Watu

wengine husema: dhambi zote ni sawa. Kweli, basi unaweza kwenda kwa cannibals kwanza kwa sababu ikiwa wote ni sawa basi haupaswi kuwa na shida yoyote na hiyo. Lakini ninachosema ni kwamba, unajua mwanangu akiniambia uwongo kama huo, ilikuwa makosa kwamba mwanangu alinidanganya? Ndiyo. Kuna mambo ambayo unapaswa kushughulika nayo lakini hiyo ni tofauti na kula mtu? Ningesema kuna tofauti fulani huko kwa hivyo lazima uwe mwangalifu na utambuzi. [Mwanafunzi anazungumza] Anasema wote ni sawa lakini kuna matokeo tofauti na nataka kusema, hapana. Ndiyo, matokeo ni tofauti kwa hakika. Yeye ni sahihi kwamba matokeo ni tofauti. Ndiyo, matokeo ni tofauti sana. Lakini nataka kusema hivyo pia. Kwa maneno mengine, hakuna majibu tofauti ndani yako ikiwa mtu atakuwa mla nyama dhidi ya kusema uwongo juu ya kuhudhuria funzo la Biblia. Ninachosema ni kushughulikia hilo. Ndio, zote mbili ni dhambi. Kwanza kabisa, zote ni dhambi na hapo ndipo zinapokuwa sawa kwa kuwa zote mbili ni dhambi. Lakini nataka kutofautisha, nisemeje; Je, utumbo wako haukuambii kuwa ulaji wa watu ni mbaya zaidi kuliko mwanangu kunidanganya? Utumbo wako unapaswa kukuambia kitu juu ya hilo na ikiwa haifanyi hivyo, basi ningependa chumvi na pilipili unaponishusha. Hata hivyo, samahani... Kwa hivyo kuna mjadala mkubwa juu ya hili na tutafanyia kazi hilo. Sasa, ndiyo.

(mwanafunzi anazungumza) Ndio, na ndivyo angekuwa akisukuma kwamba dhambi zote ni sawa. Lakini ninachosema ni kwamba utaona athari tofauti kutoka kwa watu na kutoka kwa Mungu juu ya dhambi tofauti. Kwa maneno mengine, je, Mungu ataganda sana juu ya dhambi zingine dhidi ya dhambi zingine. Kwa njia, zote ni dhambi na zote ni dhambi ambazo zinaweza kukuhukumu kuzimu kwa kusema. Lakini je, mwikio wa Mungu ni tofauti na baadhi yao katika suala la wakati tunapitia Agano la Kale? Utaona mwikio mkali wa kweli kwa dhambi zingine na sio kwa zingine. Ninataka kujaribu kufahamu hilo. Ninataka kujaribu kuelewa hilo ili niweze kumwelewa Mungu vizuri zaidi, lakini hatua bora. Sasa **uhusiano** inamaanisha tu kwamba sehemu ya sura ya Mungu ni ya uhusiano. Kwamba "wacha tumfanye mwanadamu kwa mfano wetu;" kuna wingi huko na

kwa hivyo sehemu ya picha ni ya uhusiano. Utawala na utawala, kwamba sura ya Mungu ina uhusiano wowote na sisi kama wanadamu wanaotawala na kuwa na **Mamlaka** juu ya dunia. Tunataka kuangalia hilo **kipengele cha sheria** na jinsi hiyo inavyofanya kazi. Kwa njia, unaweza kuona upotovu wa hii, kwamba watu wanatawala? Je, watu wanajaribu kutawala watu wengine? Je, nguvu ni fisadi? Nguvu kamili huharibu kabisa. Kwa hivyo ulichonacho hapa ni wanadamu, wanadamu wenye dhambi, kuchukua sheria hii na kujaribu kuitumia kutawala na hiyo ni shida ya kweli. Huyu nitakuwa na wakati mgumu zaidi kuwauzia nyinyi. Kile nitakachojaribu kupendekeza ni **kwa kweli tunafanana na Mungu kimwili**. Kuna mwili kwa Mungu na tunaonekana kama Mungu. Unasema, "Hildebrandt, je, Mungu ni mzee mwenye upara?" La. Tunaonekana kama Mungu, nitajaribu kusema kwa kadiri ubinadamu wetu, sio katika maelezo ya kuwa mzee na mnene.

Sasa hebu tufanyie kazi hili. Sifa za kiroho - uwezo wa kufanya uchaguzi wa maadili. Aina ya mwanadamu imeumbwa kwa mfano wa Mungu. Amepewa uwezo wa kufanya uchaguzi wa maadili. Wanyama hawafanyi uchaguzi wa kimaadili ambao tunajua mwanadamu anaweza kufanya. Tunapata wapi uthibitisho wa hili? Tunaenda kwenye Agano Jipya na inavutia sana. Wakolosai katika Agano Jipya inalingana na kitabu cha Waefeso. Kuna mwingiliano mwingi kati ya Wakolosai na Waefeso katika Agano Jipya. Kwa hivyo tuna kifungu sambamba kati ya Wakolosai 3:10 na Waefeso 4:24. Inasema: "Na mnavaa utu mpya ambao unafanywa upya katika maarifa kwa mfano wa muumba wake." Kwa mfano wa muundaji wake, inafanywa upya kwa nini? "Katika maarifa," je, wanadamu wana uwezo wa kujua? Tuna uwezo wa kujua na tunafanywa upya kwa mfano wa Kristo. Unaona kinachotokea hapa? Je, picha inahitaji kufanywa upya? Picha iliharibiwa katika msimu wa joto na picha hiyo inahitaji kufanywa upya. Hapa katika Waefeso inasema: "Na kuvaa utu mpya, uliombwa kuwa kama Mungu." Tumeumbwa kuwa kama Mungu. Sisi ni kama Mungu?—"katika haki ya kweli na utakatifu." Je, wanadamu wanaweza kuwa watakatifu? Acha niseme

kwanza hivi: Mungu ni mtakatifu? "Mtakatifu, mtakatifu, mtakatifu ni Bwana Mungu mwenyezi." Mungu ni mtakatifu. Je, wanadamu wana uwezo wa kuwa watakatifu? Ndiyo. "Iweni watakatifu," Mungu anasema, "kwa sababu mimi Bwana, Mungu wenu, ni mtakatifu." Haki ni kinyume na uovu. Je, wanadamu ni viumbe wa maadili? Wana uwezo wa haki; Je, pia wana uwezo wa uovu? Kwa hivyo anasema fanywa upya kwa mfano wa Kristo. Mfano wa Kristo ni kama kufanywa kama Mungu "katika maarifa ya kweli, haki, na utakatifu." Ninaamini ni katika kukiri kwa njia hiyo. Kwa hivyo hapa ndipo tunapopata kwamba kimsingi kuna hali ya kiroho na maadili. Wanadamu wameumbwa kiroho na kimaadili kama Mungu: tunaweza kujua, tunaweza kuwa waadilifu au wasio haki, tunaweza kuwa watakatifu, na tunaweza kuwa wasio watakatifu. Lakini tuna uwezo wa kuwa watakatifu, wenye haki, na kujua. Kwa hivyo huu ndio upande wa maadili wa picha kulingana na mistari hii. Sasa, ni nini kilitokea wakati anguko linatokea, wakati Adamu na Hawa wanaanguka katika dhambi. Je, tulipoteza sura ya Mungu? Yakobo anatuambia—hapana, lakini picha inaweza kuharibiwa. Picha inaweza kuharibiwa lakini hatukuipoteza kabisa. Kwa hivyo Yakobo 3: 9 inasema: "kwa ulimi tunamsifu Bwana wetu na Baba yetu, na kwa hiyo tunawalaani wanadamu ambao wameumbwa kwa mfano wa Mungu." Yakobo anasema: wanadamu bado wameumbwa kwa mfano wa Mungu kwa hivyo haupaswi kuwalaani kwa sababu wameumbwa kwa mfano wa Mungu na mfano wa Mungu. Je, hiyo inamaanisha kwamba kila mtu katika darasa hili ameumbwa kwa mfano wa Mungu? Ndiyo. Je, hiyo inapaswa kuathiri jinsi tunavyotendeanza basi? Ndiyo. Je, hiyo inaathiri jinsi ninavyokuchukulia kama wanafunzi walioumbwa kwa mfano wa Mungu? Ndiyo. Je, hiyo inaathiri jinsi unavyonichukulia kama mtu aliyeumbwa kwa mfano wa Mungu? Hiyo inapaswa kuathiri jinsi unavyowatendea watu kwa kukabiliana na hili. Watu bado wameumbwa kwa mfano wa Mungu lakini imeharibika na kuna matokeo. Tutazungumza juu ya athari zaidi baadaye.

K. Kipengele cha uhusiano wa Picha ya Mungu [41:46-49:46]

Sasa, kipengele kingine cha sura ya Mungu ni "sisi-ness" ya mfano wa

Mungu. "Sisi-ness" yake au **kipengele cha uhusiano** yake ni "Na tumfanye mwanadamu kwa mfano wetu." "Sisi" ni umoja au wingi? Wingi. "Wacha tumfanye mwanadamu kwa mfano wetu." Kwa hivyo tumeumbwa kwa mfano wa Mungu kama "sisi." Mwanadamu amejengwa kwa uhusiano na kwa hivyo unaelewaje wingi huo "Wacha tumfanye mtu kwa mfano wetu"? Kuna njia tofauti unazoweza kuielewa na aina hii hupitia baadhi ya hizo. Acha nianze tu na wingi wa ukuu. Je, mama yako aliwahi kukuambia tu: "tumeamua kwamba hupaswi kwenda mahali hapa." "Tumeamua" na dhana ni kwamba ni baba na mama ambao waliamua, lakini kwa kweli ni mama aliyeamua, na anasema "tumeamua." Lakini je, anapata kusema hivyo kwa sababu yeye ndiye mama na maana yake ni baba yuko ndani. Wakati mfalme anasema: "tumeamua," ni kweli mfalme anayefanya uamuzi, lakini je, mfalme anapata kutumia "sisi" na tunaiita "sisi wa kifalme"? Je, mfalme anapata kufanya hivyo? Ndiyo. Ni kama mfalme anaposema, "tumeamua," ni yeye mwenyewe tu lakini yeye ndiye mfalme. Kwa Kiebrania wana kitu kinachoitwa wingi wa ukuu. Kwa Kiingereza tuna umoja ambao unamaanisha kuwa una kitu kimoja. Wingi unamaanisha nini? Mbili au zaidi. Kwa hivyo tunatumia wingi kupeana idadi ya kitu, iwe ni umoja au ikiwa ni wingi, nambari nyingi. Kwa Kiebrania, wanafanya umoja na wingi lakini pia wakati kitu ni kikubwa sana, pia hutumia wingi. Huu ni wingi wa ukuu. Kwa hivyo ungekuwa na nini? "Vitu" na ikiwa unataka kusema vitu vilikuwa kama vikubwa sana ungesema nini? "Vitu." Ungeweka "s" juu yake ili kuifanya iwe hivyo. Sasa kwetu, tunaposema "vitu" hiyo inamaanisha "vitu" vingi. Lakini wanaposema "vitu" na "vitu" wanaweza kumaanisha kuwa hii ni "mambo makubwa." Samahani, nilipaswa kutumia labda neno tofauti hapa. Lakini hata hivyo, unajua ninachosema na wingi wa ukuu basi? Kwa maneno mengine, ni kubwa sana kwamba "wacha tufanye mwanadamu"; Mungu akizungumza kwa njia ya "sisi" ni wingi wa ukuu na ukuu. Huo ni uwezekano kulingana na sarufi ya Kiebrania kwa nini wingi "wacha tufanye mwanadamu" hutumiwa. Nadhani kuna uwezekano mwingine bora hapa—"mahakama ya mbinguni." Je, kuna mtu

yeyote anayekumbuka Isaya sura ya 6? Mungu yuko katika mahakama yake ya mbinguni na Mungu anauliza swali: "ni nani atakayetutetea?" Wengi hutumiwa hapo. Mungu anazungumza na viumbe hawa wa mbinguni, "ni nani atakayetupata"? Isaya anasema: "mimi hapa Bwana, nitume." Je, kuna mtu yeyote anayemkumbuka Ayubu? Katika kitabu cha Ayubu, sura ya kwanza, Mungu yuko juu na kimsingi anasema: "Je, nyinyi mmemchukulia mtumishi wangu Ayubu?" Na anazungumza na kikundi katika mahakama ya mbinguni. Kuna "sisi" huko na "shetani" anasema, "Kweli, Ayubu ni mzuri lakini yeye ni mzuri tu kwa sababu unambariki kwa vitu hivi vyote. Acha niiondoe hiyo na atakulaani usoni mwako. Kwa hivyo "sisi" huyu ni wa mahakama ya mbinguni, hiyo ina maana? "Na tumfanye mwanadamu kwa mfano wetu," kwamba Mungu anazungumza katika mahakama ya mbinguni. Nadhani kuna uthibitisho wa hili katika Ayubu 1 na Isaya sura ya 6. Ninataka kuweka ishara ya kuongeza hapa inayoonyesha kuwa nadhani maoni haya yana risasi nzuri. Sasa labda Mungu anazungumza na yeye mwenyewe. Je, umewahi kuzungumza na wewe mwenyewe? "Tutafanya nini?" "Tunapaswa kufanya hivi au vile? Ikiwa tutafanya hivi, basi kutakuwa na matokeo haya yote. Ikiwa tutafanya hivyo, kutakuwa na matokeo haya yote. Tufanye nini?" Je, umewahi kuzungumza na wewe mwenyewe? Sawa, nyinyi hamzungumzi na nyinyi wenyewe. Hata hivyo, ninazungumza na mimi mwenyewe. Kwa hivyo unaweza kutumia **Kujitafakari**, "tufanye nini" ndani yako. Kwa njia, je, Biblia ina matafuri mengi ya kibinafsi kama hayo? Karibu kamwe, kusema kweli sikuweza kukuambia hivi sasa kifungu ambapo unapata hii na Mungu akizungumza na yeye mwenyewe. Kwa hivyo majadiliano ya kibinafsi nadhani ni ya uwongo. Hii sio sawa. Mara chache hutokea katika Maandiko kwa hivyo sidhani kama unataka kwenda kwa njia hiyo. Watu wengine wanasema "na tumfanye mwanadamu kwa mfano wetu" ni utatu: Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu. Huu ni mjadala kati ya Uungu: Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu. "Wacha tumfanye mwanadamu kwa mfano wetu" huo ndio utatu. Watu wengi wanapendekeza hii na siko tayari kusema ni makosa lakini ninakuuliza: Musa

angeelewa utatu? Je, Musa angemwelewa Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu? Kwa kweli, wakati wa Yesu, hii ni miaka 1400-1200 baadaye, je, walimwelewa Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu? Wakati Yesu alisema yeye ni Mwana wa Mungu, walitaka kumpiga mawe na kumuua. Kwa hivyo ninachosema ni kwamba, utatu ulieleweka vizuri wakati huo? Sidhani kama Musa alikuwa na kidokezo juu ya utatu. Ndio, angeweza kuwa nayo lakini shida ni kwamba hakuna mtu ambaye angejua hilo. Tuseme Mungu alimwonyesha Musa utatu, lakini wakati Musa anashuka kutoka mlini hakuna hata mmoja wa watu hao atakayekuwa na kidokezo cha kile anachozungumza kwa sababu Mungu katika Agano la Kale ni mmoja. Bwana Mungu wetu ni mmoja na wanasukuma hilo. Kwa hivyo sina hakika jinsi alivyojua utatu. Kwa hivyo ninachosema ni: Musa angeelewa hili sana? Kwa njia, ilichukua kanisa miaka 300 kujua utatu? Kanisa la kwanza lilipambana sana juu ya utatu. Kwa hivyo ninachosema ni kwamba sijui jinsi Musa alivyoelewa utatu katika "tumfanye mwanadamu kwa mfano wetu." Inaweza kuwa. Sitaki kuiondoa lakini ninachosema ni lazima nirudi kwenye viatu vya Musa. Ninachotaka kupendekeza ni kwamba ukianza kusema Musa anaandika mambo ambayo hana kidokezo, lazima uwe mwangalifu na hilo kwa sababu inawezekana aliandika vizuri kuliko alivyojua. Lakini lazima niwe na sababu nzuri ya hilo. Kwa maneno mengine, ikiwa anakuambia kitu katika siku zijazo, inawezekana aliandika bora kuliko alivyojua. Sitaki kuiondoa uwezekano huo. Ninasema tu sidhani kama alielewa utatu. Je, angeelewa mahakama ya mbinguni? Ndio, kwa sababu tamaduni zingine pia zilikuwa na maoni ya mahakama ya mbinguni. Kwa hivyo wazo la mahakama ya mbinguni linaonekana kuwa la asili zaidi kwangu kutokana na mfumo wa kihistoria ambao angekuwa akiandika. Sasa, kwa njia, inawezekana hiyo ni mbaya pia. Sikuwepo, namaanisha mimi ni mzee lakini sio mzee sana. Kwa hivyo ninachosema ni: Sikuwepo, sijui. Kwa hivyo nataka kuweka utatu, lakini kuiweka kwenye burner ya nyuma, hata hivyo. Nataka kuleta mbele mahakama ya mbinguni. Lakini mojawapo ya haya yatakuwa chaguo. Tunaweza kufanya hivyo, sema hatujui, lakini kwamba hizo ni chaguzi mbili

halali. Huyu anapiga kidole gumba, hii hapa inawezekana lakini nina shaka; Nadhani ni maalum sana. Kwa njia, je, "sisi" hutuunda? Je, ni "mimi" au ni "sisi" kinachotuunda? Je, utamaduni wako unaunda wewe ni nani? Je, asili ya familia yako inaunda wewe ni nani? Kumnukuu mtu, inachukua kijiji kumfanya mtu? Je, inachukua "sisi" kutengeneza "mimi"? Kwa hivyo kinachotokea ni mandharinyuma yako yanaunda wewe ni nani. Tumejengwa kiuhusiano ndivyo ninavyosema. Je, "sisi" hujenga "mimi"? Angalia tu pande zote. Ninyi nyote mnatoka maeneo tofauti. Ninyi nyote mnatoka asili tofauti na kila mmoja aliwaunda kwa njia tofauti na watu wengine, ambayo ni nadhifu sana kwa sababu sisi sote ni wa kipekee kwa maana hiyo. Kwa hivyo "sisi" inaunda "mimi". Wanadamu wamejengwa kwa uhusiano. Nadhani hiyo ndiyo hoja ninayotaka kusema. Je, wanadamu wamejengwa kwa muktadha wa "sisi"? Ndiyo. Tumejengwa kutoka kwa muktadha wa "sisi" hadi muktadha wa "sisi". Kwa hivyo mahusiano yanaweza kuwa muhimu sana kwa sura ya Mungu na uundaji wa hiyo.

L. Kipengele cha Uamuzi/Utawala wa Picha [49:46-54:48]

Sasa, jambo hili kwa utawala hebu tuangalie hili: picha ya Mungu inatawala. "Wacha tumfanye mwanadamu kwa mfano wetu ili kutawala." Katika Agano la Kale Mungu ndiye mkuu. Sasa, ikiwa ninasema "mkuu," ninamaanisha nini kwa "mfalme"? Mungu ndiye mfalme. Mungu anatawala, yeye ndiye Mfalme mkuu. Acha niseme tu, Mungu ndiye mfalme mkuu. Anawaweka wanadamu duniani kufanya nini? Kutawala. Je, tunatawala badala ya Mungu? Tuko kama, neno ninalotaka ni "makamu wa regents." Rais wa Merika anatawala Merika lakini anaweza kutawala kila kitu? La. Kwa hivyo una magavana katika majimbo tofauti wanaotawala. Kwa njia, karibu falme zote kubwa zimewekwa kama hii ambapo una mfalme mkuu halafu una watu wanaotawala chini yake - wanaotawala maeneo madogo chini yake. Kwa hivyo ulicho nacho katika akaunti hii ya uumbaji ni kwamba Mungu aliumba wanadamu kwa mfano wake kutawala samaki wa angani, ndege wa baharini, na viumbe wanaotambaa kote. Kwa kweli tuko katika nafasi ya Mungu kutawala juu ya uumbaji. Sisi ni "miungu" wadogo

kwa maana moja wanaotawala sehemu ya uumbaji wake. Hiyo ni njia mbaya ya kusema lakini unaona uhakika? Je, Mungu ametoa baadhi ya utawala wake ili tuweze kusimamia? Labda hiyo ni njia bora ya kusema. Je, Mungu ametoa baadhi ya utawala wake na sisi, kama makamu wa watawala, tunatawala kwa niaba ya Mfalme mkuu. Sasa, hii inaanzishwaje. Inavutia sana. Wafalme wa ulimwengu wa kale wangukuwa na wawakilishi ambao wangetawala badala yao. Kwa maneno mengine, ungekuwa na mfalme mkuu na mfalme mkuu angekuwa na wafalme wadogo juu ya maeneo mbalimbali ambayo mfalme alikuwa ameshinda. Kwa hivyo wafalme wako wangukuwa na wawakilishi na wangetawala badala ya mfalme. Kuna mtu yeyote anayemkumbuka Koreshi, Dario na wale watawala wa Uajemi? Kimsingi walikuwa na ufalme huu mkubwa na walitawala kupitia watawala anuwai ambao walitawala chini yao kwa jina la Koreshi au kwa jina la Dario. Inatokea katika karibu kila ufalme ambapo una mfalme mkubwa ambaye anatawala juu ya jambo lote. Halafu kuna magavana hawa, wanadiplomasia ambao watatawala kitu kingine na ndivyo ilivyokuwa zamani katika nyakati za Ashuru. Angalia msisitizo katika Mwanzo 1:26 ni juu ya utawala. Sasa ni nini athari za hii katika suala la maana na hatima? Je, wanadamu wamejengwa kutawala? Sisi ni makamu wa watawala wa Mungu wanaowakilisha utawala wake hapa duniani. Je, ni muhimu jinsi tunavyotawala uumbaji? Wanadamu wamepewa kutawala ndege wa angani na samaki wa baharini. Wanadamu wamepewa kutawala dunia. Mungu ametupa utawala wake. Kwa hivyo, wanadamu wanahitaji kutunza, kwa mfano, mazingira? Je, tunatawala katika nafasi ya Mungu juu ya dunia nzuri ya Mungu? Je, inaleta tofauti jinsi tunavyotawala katika suala la mazingira? Kwa hivyo, watu wa Kikristo wanapaswa kuhusika katika juhudi za aina ya mazingira? Sasa, mimi sio mkumbatia mti mkubwa au kitu kama hicho. Lakini je, tuna uwakili wa kutawala wanyama na dunia? Kwa hivyo kuna msingi wa mazingira. Kuna msingi wa mazingira nyuma kwa mfano wa Mungu na sheria hii tuliyo nayo ambayo Mungu amejitolea kwetu ulimwenguni? Ndiyo. Lazima ufanye kazi na hilo. Mungu anadhibiti kila kitu. Lakini amejitolea udhibiti na

harakati kwa wanadamu. Sasa, bado anatudhibiti pia, lakini kwa uwezo huo wa kutawala huja majukumu fulani kwetu ambayo tunapaswa kutawala badala yake. Kwa hivyo, tuna majukumu fulani juu ya jinsi tunavyodhihirisha utawala wa Mungu hapa duniani. Inapaswa kuonyesha utukufu na wema wa Mungu lakini sio kunyakua mamlaka yake kwa sababu yeye ndiye Mfalme mkuu. Anatawala kila kitu.

M. Kufanana kwa mwili kama sehemu ya picha [54:49-61:47]

Sasa, hii itakuwa ngumu zaidi kuuza. Kile nitakachojaribu kupendekeza hapa ni kwamba kwa kweli tunaonekana kama Mungu kimwili. Sasa unasema, ulipataje hii? Kweli, kuna maneno mawili ya Kiebrania: mfano na picha. Masharti ya kufanana na picha ni *Tselem Na Demut*. Ikiwa unafanya utafiti wa neno juu ya maneno haya mawili *Tselem Na deumt*, "picha" na "kufanana," zote ni maneno ya kimwili sana. Sio maneno ya maadili. Ni maneno ya kimwili sana. Kwa hivyo, kwa mfano, wacha nikupe mfano mmoja kutoka 1 Samweli 6: 5, inasema kwamba Wafilisti walitengeneza picha, *Tselem Au Demut*. Walifanya picha hizi za panya kutoka kwa dhahabu. Sasa swali: panya hawa wa dhahabu walionekana kama panya? Ndio, lakini zilitengenezwa kwa dhahabu kwa hivyo hawakuwa panya halisi. Walionekana kama panya ingawa. Unaweza kumtazama panya huyo wa dhahabu na kusema huyo ni panya lakini yuko kwenye dhahabu. Kwa hivyo ninachosema ni kwamba kuna kufanana kwa mwili na tunaona hiyo hapa. Kwa njia, nyinyi nyote mnajua hili. Katika ulimwengu wa kale katika Israeli je, Waisraeli waliwahi kujitengenezea "sanamu"? Ikiwa ninasema "picha" kwako, picha hizo zitakuwa picha za mwili. Je, walitengeneza picha za kimwili za Dagan, Baali na Kemoshi na baadhi ya miungu ya kale. Walifanya picha hizi za mwili kwao. Zilikuwa picha za mwili na kisha watu wakainama kwa picha hizo. Picha zilitengenezwa kwa njia? Tunajua zilitengenezwa na nini? Ndio, mtu alisema "dhahabu," - hao ndio matajiri. Watu wengi waliwatengeneza nini? Jiwe na kuni. Kwa ujumla, ulitengeneza picha zako kutoka kwa mawe na mbao. Lakini hata hivyo, wacha tuondoke hapo. Lakini ninachosema ni kwamba picha zilikuwa vitu

ambavyo vilikuwa vya mwili. Kwa hivyo ninachojaribu kupendekeza ni kwamba maneno haya mawili hapa yote ni maneno ya kimwili sana. "Picha" kawaida zilikuwa kitu cha mwili sana. Kwa hivyo ninachopendekeza basi ni kwamba sisi kwa kweli tunaonekana kama Mungu. Sasa wacha nisukume hatua hiyo moja zaidi. Tuseme mimi ni mfalme wa Ashuru, una bahati mimi sio. Waashuri walikuwa wakatili sana. Walikuwa Hitler wa ulimwengu wa kale. Ulikuwa na mfalme mkuu wa Ashuru na aliposhinda eneo jipya, nadhani alifanya nini? Wakati mfalme wa Ashuru angeshinda eneo jipya, angeweka sanamu yake mwenyewe. Sanamu hiyo ilimaanisha nini? Iliamaanisha kwamba "Mimi mfalme mkuu, sanamu yangu iko katika sema Zofari au Dameski; hiyo inamaanisha basi kwamba mimi ni mfalme huko Dameski na Zofari." Kwa hivyo mfalme angeweka picha yake mwenyewe iliyotengenezwa kwa jiwe. Aina hiyo inanikumbusha, mtu huyo ni nani? Kulikuwa na mvulana huko Iraq ambaye alikuwa na sanamu yake kubwa yake? Unakumbuka walishusha picha ya Saddam Hussein. Kwa maneno mengine, picha hiyo ilimaanisha nini? Mimi ni mfalme wa eneo hili. Sasa angalia kile Mungu anafanya. Mungu anajitengenezea sanamu na kuiweka duniani. Je, hiyo ni njia ambayo Mungu anatangaza ukuu wake, ufalme wake, juu ya dunia? Sisi ni picha hiyo ya Mungu. Anatuweka hapa kutawala mahali pake na ili kuwe na kufanana kwa mwili. Tunafanana na Mungu. Kama mfalme wa Ashuru anavyotengeneza sanamu, sanamu na kuiweka juu ya eneo analotawala, sasa Mungu pia anaweka sanamu yake ndani yetu na kutuweka duniani kuashiria na kutekeleza utawala wake. Sasa wacha nisukuma hii mbele kidogo. Mtu anaweza kusema, "subiri kidogo Hildebrandt, Yesu alisema 'Mungu ni roho na roho haina nyama na mifupa kama mnaniona ninayo.' Kwa hivyo ikiwa Mungu ni roho na hana nyama na mifupa, tunaumbwaje kwa mfano wa Mungu wa kimwili? Ulisema umekuwa ukipiga kambi juu ya jambo hili juu ya mwili. Lakini Mungu ni roho, hajaumbwa, hana nyama na mifupa." Nataka ufikirie juu ya Yesu. Je, Yesu alichukua umbo la kibinadamu? Ndio, alifanya hivyo. Je, alionekana tu kama mwanadamu au alikuwa mwanadamu kimwili? Alikuwa mwanadamu. Yesu

alipouawa, je, kweli alikufa kama mwanadamu? Alikufa. Anapofufuka baada ya kufa, je, Yesu alifufuka tu kama roho au Yesu alifufuka kimwili. Kwa kweli, anakwenda hadi jina la mtu huyo lilikuwa nani? Anasema, "Hei, angalia, weka vidole vyako hapa. Weka vidole vyako upande wangu. Ni mimi, huyu ni mimi, nilisulubiwa." Je, unakumbuka kumtilia shaka Thomas? Kwa hivyo anamwambia Thomas... Kwa njia, Yesu baada ya ufufuo, aliketi chini na kula chakula pamoja na wanafunzi wake? Ndiyo. Kwa hivyo Yesu alikuwa wa mwili baada ya ufufuo? Je, ufufuo ulikuwa wa kimwili? Je, Yesu atakuwa katika mwili wa mwanadamu milele? Je, Yesu alifufuka kutoka kwa wafu na yuko hai milele katika mwili wa mwanadamu? Yesu, katika siku zijazo, na imekuwa miaka elfu kadhaa sasa, bado yuko katika mwili wa mwanadamu kwa umilele. Je, inawezekana kwamba Yesu alikuwa katika mwili wa mwanadamu au kama mwili wa mwanadamu kabla ya kuumbwa na kwamba tuliumbwa kwa mfano wa Kristo, mwili ambao tuliumbwa ulikuwa mfano wa Kristo. Kwa hivyo, Kristo anaweza kuwa mwanadamu kwa sababu tunaendana. Je, Yesu anaweza kuwa mbwa? Je, Yesu angekuwa mbwa? Unajua ninachosema? Je, mbwa haendani? Je, anaweza kuwa mwanadamu? Ndiyo. Anaweza kwa sababu kuna utangamano hapo. Kwa hivyo ninachosema ni kwamba Kristo, tangu milele, alikuwa na "umbo la mwanadamu" na sisi kama wanadamu tumeumbwa kwa sura hiyo. Yesu anaposhuka, anaweza kujibadilisha kuwa mwanadamu. Je, anaendana ili aweze kuwa hivyo kwa umilele wote? Ndio, anaendana na hilo. Je, hiyo ina maana? Kwa hivyo ninabishana kwamba kwa kweli tunafanana na Mungu. Masharti *Tselem* Na *Demut* ni maneno ya kimwili. Ninachopendekeza ni kwamba tumefanywa kama Kristo. Tumeumbwa kwa mfano wa Kristo. Baada ya kuanguka, tuna shida na kuwa na uasherati na dhambi. Je, tunaumbwa upya kwa mfano wa Kristo? Je, kuwa kama Kristo ni hatima yetu? Kwa hivyo hapo ndipo tunapoenda na kwa hivyo tunarudi kwenye bustani kwa maana fulani. Mfano wa Mungu uko ndani yetu, umeharibiwa kwa sababu ya dhambi. Tunarudi kuwa kama Kristo. Sasa tumejengwa kwa mfano wa Kristo ndio ninapendekeza. Kwa hivyo kuna utangamano.

O. Athari za Picha ya Mungu kwa wanadamu [61:48-64:22]

Sasa nataka kuibua mambo mengine kadhaa hapa. Kuna athari kadhaa kwa hii ambayo ni nzuri sana. Angalia katika siku zijazo. 1 Yohana 3: 2 inazungumza juu ya picha inayoenda katika siku zijazo. "Lakini tunajua ya kwamba atakapoonekana, tutafanana naye." Yesu atakapoonekana, kutakuwa na mabadiliko katika miili yetu? "Tutakuwa kama yeye, kwa maana tutamwona jinsi alivyo. Kila mtu aliye na tumaini hili ndani yake" hufanya kile?--"anajitakasa mwenyewe." Je, tumaini la kurudi kwa Kristo linatutakasa? Je, tunajitakasa wenyewe tukiingojea kwa matumaini ya kurudi kwa Kristo? Je, unamjua mtu ambaye ameishi katika nuru ya kuja kwa Kristo? Baba yangu alikuwa mzee; Ninamkumbuka nilipokuwa mchanga nikienda dirishani na alikuwa akienda dirishani karibu kila siku. Angeenda dirishani, angetazama dirishani na angesema: "Unajua, Yesu anaweza kurudi leo." Je, hiyo iliunda maisha yake? Afadhali uamini ilifanya. Je, alimpenda mama yangu kwa sababu Kristo anaweza kurudi leo? Labda alimpenda mama yangu kwa sababu zingine pia. Je, alimpenda mama yangu? Ndiyo. Je, baba yangu alijaribu kuwa baba bora zaidi anayeweza kuwa kwa sababu nini? Kristo anaweza kurudi leo na lazima nikabiliane na Muumba wangu. Kwa hivyo una kitu kizuri sana huko ambacho kinabadilika na kutoa matumaini. Ninachojaribu kupendekeza ni je, matumaini yanabadilisha wewe ni nani? Wacha tuseme mke wangu ni CPA sasa. Tuseme nyinyi mtakuwa CPAs. Ukianza kuwa CPA katika Chuo cha Gordon na unachukua kozi hizi zote, je, matumaini yako ya kuwa CPA yataunda jinsi unavyojifunza na kile unachojifunza kwa sababu ya matumaini yako? Unatumai kuwa utaweza kufanya kitu au kuwa na aina hii ya wito au kazi. Kwa hivyo unaunda masomo yako kufanya hivyo. Je, matumaini yanaunda wewe kuwa nani? Anachosema ni kwamba tuna tumaini hili kwamba Kristo atarudi na tunapomwona tutakuwa kama yeye. Mfano wa Mungu ndani yetu utafanywa upya na tutarekebisha, tutatakaswa machoni pake Yesu atakaporudi. Je, hilo ni tumaini kubwa? Hilo ni tumaini kubwa, siku moja tutamwona Yesu na atatubadilisha kuwa mfano wake.

P. Picha kwa wengine [64:23-72:42]

Sasa, kuna mambo mengine hapa pia. Kitabu cha CS Lewis *Uzito wa utukufu* Nadhani inahusika na hii. Je, unaweza kuona sura ya Mungu kwa watu wengine? Je, unaweza kuona sura ya Mungu kwa watu usiowapenda? Je, wameumbwa kwa mfano wa Mungu? Je, kuna wema? Je, wema wa Mungu umepachikwa ndani ya kila mtu kwa njia moja au nyingine? Je, inawezekana wanaweza kuwa mtu mwovu kweli? Lakini bado wameumbwa kwa mfano wa Mungu.

Ninataka kutoa mifano miwili ya hii na nitatembea hapa kwa sababu ninataka kuondoka kwenye Biblia juu ya mifano hii kwa sababu inanirudishia kumbukumbu mbaya. Hapo zamani za kale nilienda mahali paitwapo Shule ya Upili ya Grand Island. Kulikuwa na msichana katika Shule ya Upili ya Grand Island anayeitwa Mabeline. Mabeline alikuwa, sijui jinsi ya kusema hivi, alikuwa msichana mzuri zaidi katika shule ya upili. Ilikuwa kama hukutaka kukaa au kuwa karibu naye kwa sababu ungepata chochote alichonacho na hutaki hiyo. Ni kama cooties au chochote kilichokuwa. Kwa hivyo kila mtu alijiepusha na Mabeline kwa sababu yeye ni mmoja wa wasioguswa. Je, kila mtu shuleni alimdhihaki msichana huyu maskini? Kwa kweli ilikuwa ya kusikitisha sana kwamba baada ya muda hawakumdhihaki. Lakini hakuna mtu aliyetaka kuwa karibu na Mabeline.

Swali: je, Mabeline aliumbwa kwa mfano wa Mungu? Ndiyo. Kumtendea hivyo, hiyo ilikuwa sahihi? Natamani ningekuwa mkali zaidi. Sikuwa. Sikufanya mambo yoyote ya kikatili kwa Mabeline lakini sikufanya chochote kuibadilisha pia. Ningepaswa kufanya nini kama Mkristo? Je, inawezekana nilipaswa kufanya urafiki naye na kumfanya ahisi sura ya Mungu ndani yake na kuleta hiyo. Sikuwa na akili ya kutosha kufanya hivyo nilipokuwa mtoto mdogo na nina aibu kwa hilo, ilikuwa mbaya. Tulikuwa na mkutano tena katika Shule ya Upili ya Grand Island. Hii ilikuwa miaka mingi baadaye. Kevin Carr, mvulana ambaye nilisoma naye shule ya upili alisema: "Hei, Ted, unamkumbuka Mabeline?" Nani angeweza kumsahau Mabeline? Kulikuwa na Mabeline mmoja tu shuleni. "Mabeline amekuwa Mkristo. Yeye ni dada katika Kristo sasa." Kevin aliponiambia, nilifikiri

"ng'ombe mtakatifu." Watu wa Kikristo wanapaswa kuwatendea watu wote kwa heshima na heshima. Sasa wacha niendeleo kwa mfano mwingine. Hapo zamani za kale, mimi na mke wangu tulienda kwenye tamasha. Ilikuwa tamasha la Michael Card. Alikuwa mvulana baada ya Vita vya wenyewe kwa wenyewe, ambaye alikuwa akiimba nyimbo za Biblia. Kwa hivyo tulipata tikiti za bure kwa sababu Anita, msichana ambaye alikaa nyumbani kwetu kila wakati, na alikula chakula chetu, aliishi nasi kimsingi. Alikuwa na WDCX hii, kituo cha redio cha Kikristo. Kwa hivyo alipata tikiti za bure. Tulipata kukaa kwenye kibanda na watu wote waliobahatika. Kwa hivyo ilikuwa yote, kamba hii nyekundu na sehemu iliyofungwa. Kwa hivyo tulipiga chini na akainua kamba na tukakaa mbele. Michael Card alikuwa akifanya tamasha hapa na kulikuwa na spika kubwa ya zamani hapa. Mke wangu anachukia muziki wa sauti kubwa na nimekaa mbele ya spika. Ninaipenda kwa sauti kubwa kwa sababu siwezi kusikia. Kwa hivyo, kwa hivyo nimekaa mbele ya spika na nasema hii itakuwa tamasha kubwa. Yeye ni kuhusu, ninazungumza futi 15 kutoka kwetu. Kwa hivyo tumekaa chini na ninafikiria, "jamani, hivi ni viti maalum." Wakati wowote ninapoenda kwenye tamasha, kawaida mimi hukaa nyuma na lazima nitumie darubini. Kwa hivyo wakati huu tuko juu. Kwa hivyo nimekaa pale kwenye viti hapo na ghafla mtu huyu anakuja akiingia. Anainua kamba na anakaa karibu nami. Nadhani, "Jamaa huyu ni risasi kubwa, unajua zote ni risasi kubwa hapa tulipokuwa tumekaa. Kisha anaendelea kuvua viatu vyake na kwa miguu yake inayonyemelea, anaweka mguu wake hapa. Zilikuwa viti vya ukumbi wa michezo, anaweka mguu wake mmoja hapo kwenye kiti mbele yake na mguu wake mmoja hapo. Kuna mwanamke huyu, nywele zake zote zimekamiliwa na kwa kweli amepambwa nje, na mwanamke huyu ana miguu miwili ya mtu huyu kama inchi sita kutoka pua yake kwa njia yoyote anayogeuka. Kila mtu anaanza kwenda: hii inazidi kuwa ya kushangaza kidogo, sijawahi kuiona mbaya hapo awali. Kwa hivyo hata hivyo, Anita anajitokeza basi kwa sababu anajua mtu huyo hakupaswa kukaa hapo. Kwa hivyo anakimbia na kushuka upande. Anaingia na kuanza kuzungumza na mtu

huyo. Sasa Anita itabidi ujue msichana huyu ni mgumu. Sijui jinsi ya kumuelezea. Msichana huyu ameona maisha mengi. Ninazungumza mambo mengi makubwa. Yeye ni msichana mgumu. Anashuka, anazungumza na mtu huyo. Sijui yule mtu alimwambia nini lakini ghafla anaanza kuunga mkono kama hii na akaondoka. Nilifikiria, "Ng'ombe mtakatifu, sijawahi kumuona akifanya hivyo hapo awali." Sijui alisema nini lakini sijawahi kumuona akirudi nyuma hivyo hapo awali. Yeye ni msichana mkali sana. Kwa hivyo anarudi karibu, anakaa chini. Kisha ninaanza kuzungumza na yule mtu na yule mtu anaanza kuniambia hadithi yake. Alikuwa kwenye mkeka huu wa kufulia na wavulana 40 walimruka. Ana mkanda mweusi wa shahada ya tatu na aliwapiga watu wote 40. Kwa hivyo ninazungumza na mtu huyu na mke wangu wakati huo huo anainama kwa Anita na kusema: "Ni sawa, Ted anazungumza vizuri na watu kama hawa." Kwa hivyo nilikuwa nikifikiria: wavulana 40, ukanda mweusi wa shahada ya tatu. Inageuka kuwa mimi na mwanangu wakati huo tulikuwa tukifanya kazi kwenye mikanda yetu nyeusi. Yeye ni shahada ya tatu, hii inapaswa kuwa ya kupendeza na kwa hivyo anaendelea kuzungumza. Anaendesha kompyuta kutoka kwa kichwa chake. Alifanya kompyuta 20 kwa wakati mmoja. Hatumii kibodi, panya au kitu chochote au hata hotuba. Anazitoa kichwani mwake, kompyuta 20 kwa wakati mmoja. Kwa hivyo anaenda na hadithi zinazidi kuwa mgeni na mgeni. Kwa hivyo wakati huo huo, wakati wa mapumziko, nini kinatokea, watu wote huondoka, wote wamekwenda. Nilikaa hapo na kuzungumza na yule mtu kupitia mapumziko. Wanarudi, tunakaa chini na kumaliza tamasha. Mwisho wa tamasha, ni wazi, je, mtu huyu ana matatizo? Ndiyo. Kwa hivyo nilisimama na kusema, "Nataka kuhisi nguvu zako" kwa sababu alikuwa akiniambia juu ya nguvu zake zote. Kwa hivyo nikasema, "Nataka kuhisi nguvu zako." Kwa hivyo mtu huyu ananikumbatia dubu na kuanza kunibana. Ninafikiria nitaifanya nini ikiwa itakuwa mbaya. Ninaweza kujitunza, mimi ni mvulana mkubwa. Anaanza kunibana na nikasema, "Nataka kuhisi nguvu zako." Kwa hivyo anaanza kunibana sana. Kisha akafanya makosa, akajaribu kunichukua. Ananiinua kutoka chini na mgongo wake unatoka nje.

Anaenda, "Ah, mgongo wangu, mgongo wangu." Kama hivyo, ghafla hadithi zote za fantasia hii kubwa zilikuwa zimekwenda. Maskini jamaa aliumiza mgongo wake. Namaanisha, sikujaribu kufanya hivyo. Ninakuuliza hivi, aliumbwa kwa mfano wa Mungu? Je, nilipaswa kumtendea kwa heshima na heshima? Ndiyo. Je, unajua usiku huo Mungu alinionyesha kwa njia ndogo kile ninachopaswa kufanya na maisha yangu. Mungu alimtumia mtu huyo kuwasiliana na mapenzi yake kwa maisha yangu. Mapenzi ya Mungu ni nini? Mtu huyo alinisaidia kutatua hilo. Ninachotaka kusema ni kwamba ninamsifu Mungu kwa mtu huyo. Ninachosema ni kuwa mwangalifu, Mungu huzungumza kupitia kila aina ya watu. Mtu ninayemjua sasa kwa kuwa yuko karibu na watu wasio na makazi kila wakati na ni kama wanatembea karibu na watu wasio na makazi, watu hawa wote wasio na makazi. Unajua mmoja wa watu hao wasio na makazi anaweza kuwa Yesu? Wanaweza kuwa malaika kwa yote unayojua. Kwa hivyo ninachosema ni kwamba, unapoona watu unawatazama kwa heshima na heshima ingawa wako katika shida za maisha. Mungu anaweza kutumia watu hao kuzungumza kupitia wewe na wewe. Ninachosema ni: watendee watu wote kwa heshima na heshima.

Picha ya Mungu kwa njia, je, hili ni jambo dogo au hili ni jambo kubwa? Hili ni wazo kubwa. Ninachosema ni kwamba picha inapaswa kuturuhusu kuungana na wengine katika kila aina ya mipaka kwa kuwa tunaangalia na tunaona utukufu wa Mungu kwa watu wengine. Na hata, kwa njia, inawezekana kwamba mtu mwingine hawezi hata kuiona ndani yake mwenyewe? Je, unaweza kuleta hiyo? Hii ni zawadi yetu. Mungu alituambia, tumeumbwa kwa mfano wa Mungu na kwamba tunaweza kuwa kama Mungu zaidi tunapoona picha hiyo kwa watu wengine kwa kuwapa utukufu na heshima ambayo huenda hawajawahi kupata kutoka kwa baba yao, mama yao, mtu yeyote. Tunaweza kuwapa heshima na heshima ya kuumbwa kwa mfano wa Mungu. Ni ajabu. Haya ni mambo muhimu sana. Hili ni jambo kubwa. Watu wameumbwa kwa mfano wa Mungu, hilo ni jambo kubwa.

Swali. Mti wa uzima [72:43-77:32]

Sasa, wacha niruke kwenye mada moja zaidi tunayotaka kugonga hapa: mti wa uzima. Hebu tujaribu kupitia hili haraka. Nitakuambia nini, nyinyi mnataka kusimama? Kwa nini tusiendeshe kwa kina Biblia-robics ili tu kupata pumzi ndani yenu watu. Nataka tu kufunika miti miwili na tutamaliza kwa siku hiyo. Mti wa uzima, ni nini kazi ya mti huu wa uzima katika bustani ya Edeni? Una mti wa uzima ulioelezewa hapo. Wangejua mti wa uzima ulikuwa nini? Wangejua kifo ni nini? Ikiwa unaelewa kifo, kuliko unavyojua maisha ni tofauti na hiyo. Lakini vipi ikiwa haujawahi kupata kifo? Je, inawezekana kwamba kulikuwa na kifo kabla ya kuanguka katika dhambi? Je, inawezekana kwamba wanyama walikufa kabla ya kuwa na dhambi, kabla ya anguko? Sasa hili ni jambo la kufikiria. Sina jibu juu ya hili lakini nilikuwa na profesa mara moja ambaye alizungusha kichwa changu nayo na bado sijui jibu. Je, inawezekana kwamba kabla ya kuanguka? Je, amoebas alikula vitu vingine? Je, wadudu wadogo, bakteria walikula vitu? Je, simba walikula vitu kabla ya kuanguka? Je, simba walikula wanyama wengine? Kwa hivyo ninachopendekeza ni: inawezekana kwamba kulikuwa na kifo cha wanyama kabla ya kuanguka na kwamba Adamu na Hawa walijua kifo ni nini kwa sababu walikiona katika ulimwengu wa wanyama ingawa hawakuwa wamepata uzoefu wao wenyewe? Sijui. Kwa hivyo hata hivyo weka hiyo nyuma ya akili zako, inawezekana labda. Watu wengine wanafikiri kwamba kulikuwa na kifo cha wanyama kabla ya kuanguka na hivyo ndivyo Adamu na Hawa wangejua hili. Kisha kwa kuanguka unapata kifo cha mwanadamu. Ndio, ulikuwa na swali? (mwanafunzi anazungumza) Je, kila mtu anaona kwamba anachukua busara tofauti? Inavutia. Anasema wangejua vumbi, kwa vumbi unapaswa kurudi kwa sababu ulitoka mavumbini. Lakini vumbi hilo lilirudi lini? Waliambiwa lini hivyo? Baadaye katika sura ya tatu, lakini labda walijua hilo mapema, lakini lazima turudishe nyuma. Sasa hebu tufikirie juu ya mambo mengine hapa na mti huu. Je, Mwanzo 2:16 inamaanisha kwamba wangeweza kula matunda ya mti wa uzima kabla ya anguko? Katika Mwanzo 2:16 inasema, "na Bwana akamwamuru mtu, 'Wewe ni huru kula matunda ya mti

wowote wa bustani." Isipokuwa ngapi, moja au mbili? Moja. "Uko huru kula matunda ya mti wowote wa bustani, lakini usile matunda ya mti wa ujuzi wa mema na mabaya." Je, hiyo inamaanisha basi kwamba wangeweza kula matunda ya mti wa uzima? Ndiyo. Inamaanisha kwamba wangeweza kula matunda ya mti wa uzima. Mti mmoja ambao hawakuweza kula ulikuwa mti wa ujuzi wa mema na mabaya. Kwa hivyo hii inavutia. Kwa njia, ni nini hufanyika wanapotenda dhambi? Wanafukuzwa nje ya bustani. Mungu huwatupa nje ya bustani baada ya kutenda dhambi. Katika sura ya 3 mstari wa 22 inasema hivi: "Bwana akasema, Mtu sasa amekuwa kama mmoja wetu, akijua mema na mabaya. Hapaswi kuruhusiwa kunyoosha mkono wake na kuchukua kutoka kwa mti wa uzima na kula na kuishi milele." Kwa hivyo Adamu na Hawa wanafukuzwa nje ya bustani ili wasiweze kupata mti gani? Mti wa uzima. Kwa hivyo mti wa uzima huondolewa kutoka kwa wanadamu wakati huu wanapotukuzwa nje ya bustani.

Sasa kinachonivutia sana ni Ufunuo 22. Wakati Yerusalemu Mpya inashuka na maji kutoka, nadhani ni mti gani unaonekana tena katika Yerusalemu Mpya? Mti wa uzima unaonekana tena pande zote mbili za mto ukitoa matunda katika misimu kumi na miwili. Kuna kumi na mbili kwa hivyo inatoa matunda kila mwezi wa mwaka na majani yalikuwa kwa uponyaji wa mataifa. Je, mti wa uzima bado upo? Mahali pengine, sio hapa. Wakati Yerusalemu Mpya inashuka mti wa uzima upo na tunapata kushiriki ndani yake. Kwa hivyo, kwa maneno mengine, mti wa uzima bado upo na kitabu cha Ufunuo kina. Kwa njia, je, Biblia inaanza na mti huu wa uzima, na baada ya kuanguka tunakatwa kutoka kwa mti wa uzima. Unaona kwamba Biblia yote kimsingi inaturudisha kwenye mti wa uzima. Hiyo ni aina ya kuvutia. Biblia huanza na kuishia na mti huu wa uzima.

R. 3 Maoni ya Mti wa Uzima [77:33-80:12]

Sasa, hapa kuna maoni matatu ya mti wa uzima. Watu wengine wanafikiri kwamba mti wa uzima ulikuwa jambo la kichawi. Unakata matunda na unaishi milele. Je, Biblia inafanya mengi na uchawi? Hapana, kwa kweli kuna miujiza katika Biblia. Lakini miujiza kawaida huwa kwa kusudi. Kuna sababu, sio uchawi

tu. Kwa hivyo mtazamo huu wa kichawi nadhani uko chini ya mirija. Watu wengine wanafikiri ilikuwa kama chakula cha afya. Kwa maneno mengine, ilikuwa aina kamili ya chakula ambacho kilikuwa na usawa. Ikiwa ulikula kutoka kwa mti huu wa uzima, ilikuwa mchanganyiko kamili wa chakula. Ilikuwa kama walnuts, omega 3s nyingi. Kwa hivyo kula walnuts nyingi na utaishi milele. Utani tu. Walnuts ni nzuri kwako. Chakula kamili cha afya, je, inaonekana kama chakula bora cha afya unaposoma muktadha wa Mwanzo juu ya hili? Hapana, tena haionekani kuwa sahihi.

Hapa kuna pendekezo, ndilo ninalonunua na ambalo nadhani linavutia. Mti wa uzima ulikuwa sakramenti. Hiyo ni, kwa kula tunda haikukupa lishe ya kuishi milele, lakini mti wa uzima ulikuwa kama sakramenti. Ninaposema sakramenti, ni nini kinachokuja akilini mwako? Sakramenti ni Meza ya Bwana, Ekaristi. Katika Meza ya Bwana, Ekaristi, unachukua kikombe na kikombe hiki ni nini changu? Ni damu yangu ya Agano Jipya. Swali, ni damu yake kweli? Hapana, unakunywa, ni juisi ya zabibu au divai au nimekuwa na juisi ya tufaha wakati mwingine, hata Kool-Aid mara moja. Sipendekezi Kool-Aid kwani kuna wanywaji wa kutosha wa Kool-Aid katika ulimwengu huu. Acha nirudi. Kikombe kinawakilisha damu ya Kristo. Cracker, unavunja cracker (mkate usiotiwa chachu). "Huu ni mwili wangu, ambao ulivunjwa kwa ajili yako," aina hiyo ya kitu. Kwa hivyo mkate unasimama kwa mwili wake, ambao umevunjika, damu kutoka kwa kikombe cha juisi. Kwa hivyo wanasimama kwa kitu. Kwa njia, unaweza kukiuka picha hizo? Kumbuka katika 1 Wakorintho anasema: "msile Meza ya Bwana bila kustahili." Hataki picha hizo zikiukwa. Kwa hivyo ninashangaa ikiwa mti wa uzima unasimama kwa maisha sahihi na uhusiano sahihi na Mungu na kwamba unachukuliwa kama sakramenti. Sasa una maisha na Mungu milele na kwa hivyo inachukuliwa kama sakramenti. Badala ya chakula ambacho kwa kweli hulisha mwili wako kuishi milele, kinachukuliwa kwa njia ya sakramenti. Je, hiyo ina maana? Ninapenda hilo. Inaleta maana nyingi za mambo mengi. Kwa hivyo ninaichukulia kama sakramenti.

S. Mti wa Ujuzi wa Mema na Mabaya [80:13-84:17]

Sasa, mti wa ujuzi wa mema na mabaya ni gumu kidogo. Adamu na Hawa wangejuaje uovu ni nini? Ikiwa mtu amepata mema tu na kamwe mabaya, tunaitaje mtu wa aina hiyo? Imebarikiwa, sawa? Kwa kweli tungetumia neno "ujinga"? Ungesema nini? (mwanafunzi anazungumza) Wajinga. Ninataka kuweka uso bora juu ya hili. Kwa kweli, labda hiyo ndiyo iliyopita kichwani mwangu pia lakini nataka kutumia neno "ujinga." Je, ujinga ni bora kidogo? Kwa maneno mengine, mtu ni mjinga, ikiwa hajawahi kupata uovu na unajua jinsi hiyo inavyoendelea. Kwa hivyo "uovu" ulimaanisha nini kwa Adamu na Hawa kabla ya anguko? Kwa nini Mungu angeweka mti huu kwenye bustani? Huu ni mti wa ujuzi wa mema na mabaya. Kwa nini iliwekwa kwenye bustani hata hivyo? Nina mapendekezo kadhaa hapa. Moja ni kwamba nadhani uchaguzi ni muhimu kwa mtu kuwa wakala wa maadili. Ikiwa wakala wa maadili hafanyi uchaguzi, ni wakala wa maadili kweli? Je, unaona umuhimu wa kufanya uchaguzi? Kwa hivyo mti umewekwa hapo kwa sababu wanadamu walihitaji kufanya uchaguzi. Hiyo ni moja ya shida za chuo kikuu? Je, inawezekana kusoma kila aina ya mambo kinadharia chuoni? Je, ni jambo tofauti sana kufanya uchaguzi? Kuchagua kitu, ni tofauti sana. Je, inawezekana kuzungumza juu ya vita katika Chuo cha Gordon? Je, inawezekana kuzungumza juu ya kuua mtu mwingine katika Chuo cha Gordon kwa njia ya kinadharia? Je, ni tofauti sana kwa mwanangu kwenda Afghanistan na kulazimika kuamua ikiwa atavuta kichocheo ili kumaliza maisha ya mtu? Ninachosema ni: mambo haya yote ya chuo kikuu hufifia wakati kuna uamuzi halisi wa kufanya kitu. Kuwa mwangalifu usianze kufikiria: kwa sababu unajua jinsi ya kushughulikia mambo kinadharia, unajua maisha na ninachosema ni "hapana." Chuo kimejengwa kwa hili na faida yake lakini lazima ujue wakati unafanya maamuzi katika maisha halisi ni tofauti sana. Una matokeo; utakuwa na kila aina ya mambo yanayoendelea. Kwa hivyo kuwa mwangalifu kuhusu chuo kikuu, inaweza kwenda kichwani mwako wakati mwingine na hiyo ni mbaya.

Lakini kufanya uchaguzi, unahitaji kufanya uchaguzi halisi ili kuamua

wakala wako wa maadili? Ndiyo. Hapa kuna nyingine ambayo nadhani ni muhimu katika suala la uchaguzi na upendo. Je, Mungu alituumba ili tumpende au Mungu alitupa chaguo? Mungu alitupa chaguo. Ninachosema ni: ungependa kuolewa na mtu ambaye analazimishwa kukuo na hawakuwa na chaguo. Ilibidi wakuoe. Je, unataka kumpenda mtu anayechagua kukupenda? Je, uchaguzi huo wa mtu kuchagua kukupenda, hiyo inamaanisha mengi? Ndiyo. Kwa hivyo nadhani yangu ni kwamba Mungu anasema, "Sitawalazimisha kunipenda. Wanapata kufanya uchaguzi huo. Je, watanipenda au la?" Wanadamu walifanya nini? Sasa unasema, "Sitaki kukupenda." Kwa njia, kuna mtu yeyote aliyewahi kukuambia hivyo? Umewahi kutoka na msichana na anakutupa? Je, hiyo inaumiza vibaya? Umewahi kutoka, msichana ametoka na mvulana na mvulana na mvulana anamtupa msichana tu? Hiyo inakufanya ujisikieje? Je, kukataliwa huko kunaumiza katika msingi wa utu wako? Sasa Mungu kimsingi anaambiwa na mwanadamu nini? "Hei, hatukutaki. Tutachagua njia yetu wenyewe." Swali, je, hiyo inaumiza Mungu? Kwa njia, je, Biblia inaelezea Mungu kuumizwa hivyo? Ndiyo, Isaya sura ya kwanza. Ezekieli ndiye mbaya zaidi. Katika Ezekieli 16, Mungu anaelezea maumivu yake mwenyewe kukataliwa na Israeli baada ya kuwasaidia na kuwasaidia na kuwalea na kuwapenda na wanachofanya ni kumpiga teke kati ya miguu. Hiyo ni aina ya muhtasari wa picha hapo. Kwa hivyo uchaguzi na upendo unaonekana kuhusika.

T. Nyoka anasema ukweli?—Mwanzo 3 [84:18-88:40]

Je, nyoka anasema ukweli? Kile nitakachopendekeza kwako ni kwamba nyoka anasema ukweli. Sasa unasema, "Subiri kidogo Hildebrandt." Hebu tusome hii. Inasema, "Sasa nyoka," Mwanzo sura ya 3, mistari ya 1 na ifuatayo: "Basi nyoka alikuwa mjanja kuliko wanyama wote wa porini ambao Bwana alikuwa amewafanya." Neno "ujanja" linaweza kutafsiriwa kama "mjanja." Ninapenda "busara" bora. "Akamwambia yule mwanamke: je, kweli Mungu alisema msile matunda ya mti wowote wa bustani? Mwanamke akamwambia nyoka: tunaweza kula matunda ya miti ya bustani lakini Mungu alisema msile matunda ya mti ulio

katikati ya bustani. Haupaswi kuigusa au utakufa. Hakika hutakufa, nyoka alisema. Kwa maana Mungu anajua kwamba mtakapokula, macho yenu yatafunguliwa." Swali, walipokula, inasema kwamba macho yao yalifunguliwa? Ndio inafanya. Je, Shetani anasema ukweli? Ndiyo, nyoka anasema ukweli. Acha nimalize hii: "macho yenu yatafunguliwa na mtakuwa kama Mungu." Je, Mungu katika sura ya 3 mstari wa 22 anasema: "mtu sasa amekuwa kama mmoja wetu." "Macho yenu yatafunguliwa, mtakuwa kama Mungu na mtajua mema na mabaya." Mungu anasema, "mwanadamu sasa amekuwa kama sisi, akijua mema na mabaya." Je, Shetani anasema ukweli? Acha nikuambie hadithi tu: hapo zamani za kale binti yangu alicheza mpira wa vikapu katika darasa la sita, alicheza na msichana huyu mwingine. Msichana huyu mwingine alidanganya kila wakati. Hapana, kwa umakini, alidanganya kila mtu juu ya mambo ambayo hayakuwa muhimu hata. Je, kila mtu shuleni alijua kwamba msichana huyu alikuwa mwongo? Kila mtu alijua. Swali, je, aliwahi kughushi mtu yeyote au kila mtu alitarajia aseme uwongo? Kila mtu alitarajia kutoka kwake. Mtu pekee ambaye alimdanganya sana alikuwa nani? Mwenyewe. Alidhani alikuwa amedanganya kila mtu. Kila mtu alijua alikuwa akifanya nini. Je, Shetani daima ni mwongo?

Je, Shetani ananukuu Maandiko? Wakati Shetani anamfuata Yesu katika majaribu jangwani, je, Shetani ananukuu maandiko? Anamchukua Kristo hadi kilele na kusema, "jitupe chini, kwa maana Zaburi inasema, 'Malaika wake watakubeba.'" Shetani ananukuu Maandiko. Je, maandiko ni ya kweli? Ndiyo, je, Shetani anasema ukweli? Sasa wacha nikuambie siri juu ya sumu ya panya. Unapotoa sumu ya panya, unaiweka kwenye hamburger nzuri. Sasa hiyo hamburger ni nzuri ambayo unaweza kula? Asilimia tisini na tisa ni hamburger nzuri. Lakini shida ni nini? Ni sumu ya asilimia moja, panya hula na inapata nini? Asilimia moja. Asilimia nyingine tisini na tisa ni hamburger nzuri yenye afya? Ndiyo. Ninachosema ni mtu anayesema ukweli, anasema ukweli, anasema ukweli na kwa uwongo mdogo, ndiye anayewapumbaza watu? Pamoja na Shetani, anasema ukweli, ukweli, ukweli. Swali, katikati ya ukweli, je, amepachika

uwongo mbaya ambao utawaangamiza? Kwa hivyo ninachosema ni kuwa mwangalifu. Shetani ni malaika wa nuru au yeye ni Darth Vader ambaye ni mwovu kila wakati? Je, Shetani ni malaika wa nuru? Je, anawadanganya watu kwa kuwaambia ukweli lakini basi katikati ya ukweli huo umepachikwa uwongo huu. Kwa hivyo ninachosema ni kwamba Shetani ni mjanja sana, mwerevu, na mjanja. Yeye ni mwovu sana kwa sababu kinachotokea ni kwamba anapachika uovu katika vitu kama ukweli. Anapachika uovu katika vitu kama haki, wema, na vitu hivyo vyote lakini ndani kuna jambo hili ambalo ni la kuharibu. Kwa hivyo na mti wa ujuzi wa mema na mabaya, Shetani anakuja kwa njia hii nzuri. Nitakuambia tutafanya nini wakati ujao: Adamu na Hawa walikuwaje kama Mungu katika uzoefu wao wa uovu? Basi waliharibiwaje na kulaaniwa nayo? Kwa hivyo tutaangalia hilo wakati ujao. Kwa hivyo jihadharini na tutakuona Alhamisi. Huyu ni Dk. Ted Hildebrandt anayefundisha Historia ya Agano la Kale, Fasihi, na Theolojia. Mhadhara namba sita juu ya nasaba isiyo sawa na mpangilio, mfano wa Mungu, na miti miwili katika bustani ya Edeni.